

DỰ ÁN ĐẠI SỰ KÝ BIỂN ĐÔNG

Bản Tin Biển Đông Số 66

Tuần từ 31/05 - 07/06/2021

**Thực hiện: Nguyễn Nhật Minh, Lê Đức Tâm, Trần
Phạm Bình Minh, Lưu Việt Hà, Lê
Xuân Phương**

Biên tập: Nguyễn Trịnh Đôn

Tư liệu: South China Sea News

06/2021

Các cộng tác viên: TS. Nguyễn Nhật Minh, Trần Phạm Bình Minh phụ trách chuyên động Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, chuyên động Trung Quốc và quan hệ Trung Quốc với Mỹ và EU; Lưu Việt Hà phụ trách chuyên động ASEAN và các đối tác; Lê Đức Tâm phụ trách theo dõi bản đồ AIS và tổng hợp thông tin thực địa và quân sự, phần tin tiếng Việt. Lê Xuân Phương phụ trách mảng luật quốc tế.

TS. Nguyễn Trịnh Đôn là thành viên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Ngoài ra, còn có sự tham gia hiệu đính của một số thành viên khác của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông – The South China Sea Chronicle Initiative (SCSCI) là một dự án độc lập, phi lợi nhuận, phi chính trị với sứ mệnh xây dựng các biên niên sự kiện, tổng hợp và hệ thống hoá tư liệu, thông tin về các chủ đề quan trọng của tranh chấp Biển Đông theo tiêu chuẩn khoa học, đa chiều. Mục đích của Dự án nhằm góp phần cung cấp tư liệu và một bức tranh tổng thể và hệ thống về diễn tiến tranh chấp Biển Đông, giúp các nhà phân tích và hoạch định chính sách có thể hiểu được thực sự bản chất tranh chấp và có những đánh giá, giải pháp đúng đắn, đem lại công bằng và hoà bình, hướng tới an ninh và hợp tác bền vững trong khu vực.

Website: <https://dskbd.org/> | Email: sukybiendong@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/daisukybiendong/>

Twitter: <https://twitter.com/TheSCSCI>

Bản tin có sự hợp tác với **nhóm South China Sea News** cùng **một số chuyên gia quốc tế**. Nhuận bút cho cộng tác viên và tư liệu cho bản tin được tài trợ bởi **quỹ tài chính chung của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông**, được duy trì bởi nhiều nhà tài trợ. Xem thông tin các nhà tài trợ tại <https://dskbd.org/nha-tai-tro/>.

Mời cùng chung tay duy trì hoạt động của Dự án: <https://dskbd.org/tai-tro-cho-du-an/>

Các ấn phẩm của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông không nhất thiết thể hiện quan điểm của tất cả thành viên và cộng tác viên, hay các nhà tài trợ Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Bản quyền các ấn phẩm thuộc về các tác giả, dịch giả và Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Mọi sự sử dụng lại hay trích dẫn phải ghi rõ nguồn và dẫn link tới bài gốc trên Dự án Đại Sự Ký Biển Đông. Sử dụng cho mục đích thương mại phải được sự đồng ý bằng văn bản của Dự án Đại Sự Ký Biển Đông.

MỤC LỤC

I- LẬP BẢN ĐỒ THAM VỌNG CỦA TRUNG QUỐC BẰNG SỐ LIỆU - PHẦN 1: THAM VỌNG VÀ CÁC HƯỚNG ĐỀ ĐOẠ	4
Tham vọng của Trung Quốc	5
Ma trận cạnh tranh	6
Các hướng đi của Trung Quốc trong lĩnh vực chuyển giao công nghệ	7
Các kỹ thuật Trung Quốc sử dụng để thâm tóm kiến thức	7
Các hoạt động chuyển giao hợp pháp	8
Các hoạt động chuyển giao không đúng luật	8
Các hoạt động chuyển giao ngoài vòng pháp luật (thông qua các tổ chức)	8
Các hoạt động chuyển giao ngoài vòng luật (thông qua nhân sự)	8
Các hoạt động nhắm tới công nghệ	9
Cơ sở hạ tầng thâm tóm công nghệ nước ngoài	10
II- BUỔI HỌC TẬP TẬP THỂ CỦA BỘ CHÍNH TRỊ ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC VỀ NÂNG CAO NĂNG LỰC GIAO TIẾP QUỐC TẾ	12
Tường thuật của Tân Hoa Xã	12
Nghê Lăng Siêu: Phiên nghiên cứu tập thể Bộ Chính trị về "công tác truyền thông quốc tế" báo trước sự gia tăng gấp đôi triết lý đấu tranh trong diễn ngôn quốc tế của Trung Quốc	13
David Bandurski: Giáo sư Trương Duy Vị - người có bài giảng trong phiên nghiên cứu của Bộ Chính trị - là ai?	13
Những bình luận đa chiều khác về phát biểu của Tập Cận Bình	14
III- CHUYỂN ĐỘNG TRUNG QUỐC	15
Vị trí giàn khai thác Thâm Hải 1 tại mỏ Lăng Thủy nằm ngoài phạm vi vùng biển Việt Nam tuyên bố quyền chủ quyền	15
Quân đội Trung Quốc huấn luyện bắn đạn thật với tên lửa tầm xa tấn công các mục tiêu trên biển	16

Tàu chiến của Hải quân Quân giải phóng Nhân dân Trung Quốc đi qua eo biển Osumi tới Thái Bình Dương	16
Trung Quốc tìm cách mở rộng Vành đai và Con đường tới Afghanistan với danh nghĩa an ninh khi Mỹ rút quân khỏi đây	17
IV- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ CÁC ĐỐI TÁC	17
Campuchia ký Bản Ghi nhớ thứ hai với Trung Quốc về tăng cường hệ thống vệ tinh Bắc Đẩu và công nghệ viễn thám	17
Hải cảnh Trung Quốc vẫn tiếp tục tiếp cận các lô dầu khí của Việt Nam	17
Chủ tịch nước Việt Nam mong Mỹ và Nga hỗ trợ vaccine chống dịch COVID-19	19
Nguyên Thứ trưởng Quốc phòng Việt Nam Nguyễn Chí Vịnh nói về đối ngoại quốc phòng và Biển Đông	19
Philippines: Tổng thống Mỹ Joe Biden muốn gặp Tổng thống Duterte	19
Malaysia tố Trung Quốc điều máy bay xâm phạm không phận	20
Campuchia xác nhận Trung Quốc giúp xây cảng Ream	20
Hội thảo ARF về vận dụng UNCLOS 1982 và các văn kiện pháp lý quốc tế khác trong ứng phó với các thách thức trên biển mới nổi	21
Tàu CSB 8021 từ Mỹ về Việt Nam	22
Repsol bán tài sản thăm dò và khai thác dầu khí tại Malaysia và Việt Nam	22
Hải quân Việt Nam và Trung Quốc nghiên cứu thiết lập đường dây nóng	23
Bình luận	23
Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ giải thích về sự cố trong Hội nghị Ngoại trưởng ASEAN – Mỹ	24
Bộ trưởng Quốc phòng Philippines, Nhật Bản hội đàm	24
Hội đàm Bộ trưởng Quốc phòng Việt Nam – Nhật Bản	25
Phó Chủ tịch Ủy ban châu Âu thăm Đông Nam Á	25
Thủ tướng Việt Nam – Trung Quốc điện đàm	26
Mỹ xác nhận thông tin Việt Nam mua máy bay huấn luyện T-6	27
Tư lệnh Không quân Mỹ tại Thái Bình Dương chỉ trích hành vi “bất chính” của Trung Quốc tại Biển Đông	27

V- CHUYỂN ĐỘNG ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG	28
Thủy quân lục chiến Hoa Kỳ huấn luyện tại Okinawa	28
Tư lệnh Ẩn Độ Dương - Thái Bình Dương của Mỹ thăm Hàn Quốc sau khi đến Nhật Bản	28
Các nhà lập pháp Mỹ ủng hộ Sáng kiến Răn đe Thái Bình Dương nhưng không phải “phiên bản” của Biden	29
Nhóm G-7 dự kiến triển khai chiến lược xanh cạnh tranh với Vành đai và Con đường của Trung Quốc	29
Các nước thành viên bắt đầu thảo luận việc Anh gia nhập Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương	30
Chính quyền Biden-Harris công bố chiến lược chia sẻ vắc xin toàn cầu	30
Các nhà lập pháp đảng cầm quyền Nhật Bản: Nhật Bản cần hướng dẫn quốc phòng mới cho vấn đề Đài Loan và Biển Đông	30
Ba thượng nghị sĩ Hoa Kỳ đến thăm Đài Loan trong chuyến đi tới khu vực Ẩn Độ Dương - Thái Bình Dương	31
Đài Loan tiến hành thử nghiệm pháo bắn đạn thật ở Mỹ cho dự án xe bọc thép	32
VI- QUAN HỆ HOA KỲ - TRUNG QUỐC	32
Các quan chức cấp cao của Hoa Kỳ và Trung Quốc tổ chức các cuộc đàm phán kinh tế qua video	32
Thứ trưởng Ngoại giao Tạ Phong tiếp Chủ tịch Disney Resort Thượng Hải	33
Biden thay đổi danh sách đen các công ty Trung Quốc “đe dọa an ninh Mỹ”	34
Apple tăng phụ thuộc vào các nhà cung cấp Trung Quốc bất chấp chiến tranh thương mại	34
VII- QUAN HỆ AUSTRALIA - TRUNG QUỐC	35
Thủ tướng Morrison: Trung Quốc đang cố gắng “phá hoại an ninh của Úc và New Zealand”	35
VIII- QUAN HỆ EU - TRUNG QUỐC	36
Lập trường của Văn phòng Thương mại EU về việc Nghị viện Châu Âu đóng băng quá trình phê chuẩn Thỏa thuận đầu tư EU - Trung Quốc	36
Cộng đồng doanh nghiệp châu Âu tại Trung Quốc hy vọng rằng mỗi bên sẽ xem xét cách họ có thể tiến hành để đi tới đạt được thỏa thuận.	36

IX- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN	36
Khang Vũ: Tại sao chính sách liên minh của Trung Quốc và Việt nam không khác biệt?	36
Manoj Harjani: Đông Nam Á liệu đã sẵn sàng cho phân tách Mỹ - Trung về công nghệ?	37
Leo Suryadinata: Sự trỗi dậy của Trung Quốc tác động tới bản sắc dân tộc ở Đông Nam Á	38
Brahma Chellaney: Trung Quốc thích thú khi thế giới chia rẽ về Myanmar	38
Joshua Kurlantzick: Chính sách lấy lòng Trung Quốc của Duterte đã phá sản	39
Seema Sengupta: Sự sa lầy của Bộ Tứ gây nên căng thẳng ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương	39
X- BÁO CÁO CHÍNH SÁCH/NGHIÊN CỨU KHOA HỌC	39
Đỗ Thanh Hải (2021) Vietnam and China: ideological bedfellows, strange dreamer	39
Raul (Pete) Pedrozo (2021) Is a South China Sea Code of Conduct viable?	40
Malcolm Cook: Thách thức của Australia ở Biển Đông	42
The La Trobe Asia Brief Issue No. 5 – 2021: Australia-Southeast Asia relations - The post COVID-19 regional order	42
Mohd Faudzi Zahari & Noraini Zulkifli (2021) Foreign activities in exclusive economic zone (EEZ)- Malaysia's response	43

I- LẬP BẢN ĐỒ THAM VỌNG CỦA TRUNG QUỐC BẰNG SỐ LIỆU - PHẦN 1: THAM VỌNG VÀ CÁC HƯỚNG ĐE DỌA

Jamie Burnham là thành viên nghiên cứu tại Trung tâm Belfer về Khoa học và Các vấn đề Quốc tế của Trường Kennedy Harvard, nơi ông đang khám phá cách công nghệ kỹ thuật số thay đổi tình báo chính trị và hoạch định chính sách. Là một nhà ngoại giao Anh, ông đã phục vụ khắp châu Phi và Trung Đông, với quan tâm đặc biệt trong chủ đề phổ biến công nghệ vũ khí và khả năng tự cường của các quốc gia mong manh. Đây là phần đầu tiên trong chuỗi bài ông viết về chủ đề lập bản đồ tham vọng của Trung Quốc, các hướng đi của những mối đe dọa mà Trung Quốc tạo ra để thực hiện những tham vọng này, cách Trung Quốc tổ chức để giành chiến thắng, hệ sinh thái của một chính phủ có hình hài ra sao và tác động của hợp tác quốc tế trong tương lai. Do tính bản quyền nghiêm ngặt và nội dung bài viết được đồng nghiệp chia sẻ trong danh sách thư tín nội bộ, chúng tôi chỉ có thể giới thiệu bản dịch toàn văn, và cung cấp bản tiếng Anh toàn văn cho các nhà tài trợ và những ai cần cho công việc. Email liên hệ: sukybiendong@gmail.com.

Vào ngày 25/9/2017, hội đồng quản trị của Imagination Technologies có trụ sở tại Vương quốc liên hiệp Anh & Bắc Ireland, được thành lập vào năm 1985 (và niêm yết trên sàn giao dịch chứng khoán Luân Đôn vào năm 1994), đã đồng ý chịu sự tiếp quản của một công ty cổ phần tư nhân tên là Canyon Bridge có trụ sở tại Palo Alto, đăng ký tại Đảo Cayman. Tờ *Guardian* của Anh mô tả Imagination là công ty hàng đầu toàn cầu trong lĩnh vực thiết kế bộ xử lý đồ họa (GPU) trong điện thoại thông minh và các thiết bị điện tử khác.

Công ty của Anh, có trụ sở tại Hertfordshire, đã được rao bán từ tháng 6 sau khi Apple, khách hàng lớn nhất và là cổ đông lớn, thông báo rằng họ sẽ ngừng sử dụng công nghệ đồ họa của công ty này trên iPhone. Động thái mua lại công ty này phản ánh những thách thức của cạnh tranh toàn cầu trong ngành bán dẫn và tham vọng thống trị khoa học và công nghệ của Trung Quốc.

Canyon Bridge do Quốc vụ viện Trung Quốc đầu tư¹. Nhà nước Trung Quốc đang theo đuổi mục tiêu chiến lược là mua lại công nghệ để hỗ trợ ngành công nghiệp của mình. Imagination Technologies là ví dụ đại diện cho một lộ trình nhanh chóng để có được công nghệ GPU đẳng cấp thế giới. Đối với Anh, công ty đại diện cho một trong hai công ty hàng đầu quốc gia về sở hữu trí tuệ chất bán dẫn. Công ty còn lại, ARM có trụ sở tại Cambridge, đã được tập đoàn Softbank của Nhật Bản mua lại. Softbank sau đó đã cấp phép công nghệ vi xử lý của ARM cho

¹ “Exclusive: Chinese government money backs buyout firm’s deal for U.S. chip maker,” *Reuters* ngày 28/11/2016: <https://www.reuters.com/article/us-lattice-m-a-canyonbridge-idUSKBN13N1D5>.

chính phủ Trung Quốc thông qua liên doanh với Quỹ đầu tư Hậu Phu (Hopu Fund), một phương tiện đầu tư được nhà nước hậu thuẫn. Trong khi giao dịch có vẻ mang tính thương mại, thì động cơ bên dưới lại liên quan đến một chính sách chính trị. Đây là một minh chứng cho sự khao khát tri thức của Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa. Để đáp nhu cầu này, Trung Quốc đã phát triển các năng lực thể chế quy mô lớn đang làm thay đổi bản chất của cạnh tranh toàn cầu.

Tham vọng của Trung Quốc

Việc mua lại công nghệ bán dẫn của Imagination là một trong những cuộc đụng độ mà Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Trung Quốc Tập Cận Bình đã mô tả là cuộc đấu tranh² giữa chủ nghĩa xã hội Trung Quốc và chủ nghĩa tư bản phương Tây và nhu cầu đảm bảo vị trí thống trị toàn cầu. Mô hình của Trung Quốc bổ sung cho sự phát triển của hệ sinh thái đổi mới bán địa bằng các kỹ thuật tiếp thu từ bên ngoài. Trung Quốc đang theo đuổi một chiến lược lớn do nhà nước đầu tư mà nói theo cách nói của cuốn sách hay nhất³ về chủ đề này là tìm cách “giảm chi phí nghiên cứu, khắc phục nhược điểm văn hóa và “đi tắt đón đầu” bằng cách tận dụng sức sáng tạo của các quốc gia khác.” Cộng đồng tình báo có xu hướng tập trung vào các động thái bất hợp pháp (bao gồm trộm cắp mạng và gián điệp công nghiệp). Nhưng những động thái chính của Trung Quốc, trên thực tế, lại đúng luật và thể hiện việc sử dụng một loạt các cơ chế hợp đồng phức tạp mà từ lâu đã trở thành một phần của thị trường ý tưởng toàn cầu.

Chất bán dẫn là một ví dụ. Chúng là một thành phần thiết yếu trong các cảm biến và hệ thống liên lạc cần thiết cho năng lực trí tuệ nhân tạo. Cùng với các vật liệu tiên tiến, điện toán đám mây và rô-bốt, chúng được coi là cần thiết để đạt được tầm nhìn của Trung Quốc⁴ về vị trí dẫn đầu trong trí tuệ nhân tạo (AI) và một tương lai “thúc đẩy sự tích hợp sâu rộng giữa AI và các ngành công nghiệp khác, đồng thời hình thành một nền tảng dựa trên dữ liệu, con người-máy móc hợp tác, tích hợp xuyên biên giới và nền kinh tế thông minh tập thể.”

Chính phủ Trung Quốc đã phát triển các hệ sinh thái đổi mới trong nước có hiệu quả cao, trải dài trên nhiều lĩnh vực có giá trị cao về cạnh tranh kinh tế và an ninh. Ví dụ, trong AI, các doanh nghiệp nhỏ được hỗ trợ bởi vốn hạt giống của chính phủ và đầu tư nhiều vào giáo dục kỹ thuật

² Charles Parton OBE (2020) Towards a UK strategy and policies for relations with China, The Policy Institute, King's College London: <https://drive.google.com/file/d/1JwXuWif6Eh7YoV16sTS260kuV3PovRo1/view>.

³ William C. Hannas et al. (2013) "Chinese Industrial Espionage: Technology Acquisition and Military Modernisation," Routledge; 1st edition.

⁴ Chinese State Council (2017) Notice of the State Council Issuing the New Generation of Artificial Intelligence Development Plan: <https://drive.google.com/file/d/1GQBtH6aK6FGJUzeFJVBHdeYkgeTTvxzk/view>

số. Các công ty công nghệ hàng đầu như Baidu, Alibaba và Tencent hợp tác với chính phủ để hỗ trợ các công ty nhỏ hơn phát triển. Trung Quốc hiện đã thiết lập thị trường vốn lớn nhất cho các công ty khởi nghiệp về AI, có nhiều tài liệu nghiên cứu nhất về AI, quy định dữ liệu hỗ trợ và đang phát triển nhiều tài năng về AI nhất. Tuy nhiên, có những khoảng cách đáng kể về công nghệ trong đó các đối thủ nước ngoài duy trì ưu thế. Những công nghệ này sẽ được xác định thông qua một bộ máy thu thập thông tin tình báo có chủ ý và quy mô lớn, và các công ty và trường đại học ở nước ngoài là mục tiêu để chuyển giao kiến thức cả hợp pháp lẫn bất hợp pháp. Chất bán dẫn của Imagination Technologies là một ví dụ của chuyển giao đúng luật. Sau khi mua lại công ty, nhà nước Trung Quốc tìm cách chuyển tài sản trí tuệ của nó sang Trung Quốc để hỗ trợ sự đổi mới và thịnh vượng công nghệ bản địa.

Ma trận cạnh tranh

Đây là thời đại của “ma trận cạnh tranh”. Nếu Chiến tranh Lạnh diễn ra trên những trận địa bí mật của quốc phòng và tình báo, thì trận địa ngày nay là cơ sở hạ tầng toàn cầu hỗ trợ thương mại, thông tin liên lạc, nghiên cứu công nghệ, tài nguyên thiên nhiên và chuỗi cung ứng. Anh từ lâu đã coi truyền thống kinh tế tự do của mình là nguồn lợi thế cạnh tranh, khuyến khích thương mại mở, đầu tư hướng nội và phát triển nền tảng khoa học và công nghệ tiên tiến. Sức mạnh trí tuệ của nước này lấy an ninh lâu dài của công dân là trọng tâm, bao gồm khả năng răn đe hạt nhân, sức mạnh mạng và vắc-xin. Tuy nhiên, nền kinh tế mở của nó mang lại rủi ro cũng như lợi thế. Hệ thống chuyển giao công nghệ lậu hoặc bất hợp pháp làm suy yếu chuỗi giá trị của Anh và đặt thị trường việc làm, doanh thu thuế và an ninh ở thế rủi ro.

Cuộc tấn công vào SolarWinds⁵ gần đây nên được nhìn nhận trong bối cảnh rộng hơn là ‘không gian mạng’. Nó chứng tỏ quy mô của bề mặt mối đe dọa, hiệu quả của các kỹ thuật tương đối rẻ và sự thật khó chịu rằng các lỗ hổng quốc gia vượt xa cơ sở hạ tầng truyền thống của cơ quan hoặc chính phủ. Các công nghệ có tính xâm nhập như Internet vạn vật (IoT) sẽ khuếch đại xu hướng này. Hiều và giảm thiểu thách thức do năng lực chuyển giao công nghệ của Trung Quốc đặt ra là trọng tâm đối với an ninh của Anh. Hoạt động thù địch phụ thuộc vào các mạng lưới phức tạp thực hiện trên cơ sở hạ tầng xuyên quốc gia, thách thức các giả định truyền thống về chủ quyền lãnh thổ. Sẽ tiếp tục có sự xóa nhòa ranh giới giữa trong nước và quốc tế, giữa các lĩnh vực của tình báo, giữa hòa bình và chiến tranh, giữa sự thật và thông tin sai lệch, và giữa các

⁵ Here's a simple explanation of how the massive SolarWinds hack happened and why it's such a big deal," Business Insider Australia ngày 25/12/2020:

<https://www.businessinsider.com.au/solarwinds-hack-explained-government-agencies-cyber-security-2020-12>.

chủ thể nhà nước và phi nhà nước.

Khối lượng dữ liệu có sẵn có thể sẽ tăng lên theo cấp số nhân. Giá trị tương đối của các kỹ thuật thu thập thông tin tình báo truyền thống có thể suy giảm. ‘Bí mật’ không còn được coi là yếu tố quyết định giá trị. Nhiều dữ liệu có giá trị sẽ được công bố rộng rãi. Lợi thế sẽ được trao cho những nhà nước có thể xác định được các nguồn thông tin sâu sắc, phát triển các cảm biến để thu thập chúng, kịp thời rút ra kiến thức từ dữ liệu và mang lại tác động trong hoạt động. Điều này đòi hỏi đầu tư vào các kỹ năng và công cụ, bao gồm cả các công nghệ phân tích tiên tiến như trí tuệ nhân tạo. Dữ liệu sẽ sinh sôi nảy nở nhưng nó sẽ được phân chia giữa có cấu trúc và không có cấu trúc, mạng chìm (deep web) và mạng công khai (surface web), số hóa và không số hóa, định tính và định lượng. Để hiểu được nó - và tận dụng nó - đòi hỏi những năng lực chuyên dụng.

Anh cần có khả năng phát triển các hệ thống sinh thái thông tin vượt qua các ranh giới thể chế và quốc gia. Để đối đầu với mối đe dọa mạng, Trung tâm An ninh mạng Quốc gia (NCSC) của Cơ quan Tình báo Anh đã chứng minh hiệu quả của việc vươn ra ngoài ranh giới lãnh thổ nghiêm ngặt của hoạt động tình báo. Chia sẻ dữ liệu quốc tế (với các biện pháp bảo vệ chính sách, an ninh và pháp lý phù hợp) phải phát triển như một chuẩn mực. Nếu không có hệ thống phân tích và thu thập thông tin hiệu quả, các nhà hoạch định chính sách sẽ không đủ khả năng để đưa ra các đánh giá chính sách và hoạt động dựa trên bằng chứng.

Các hướng đi của Trung Quốc trong lĩnh vực chuyển giao công nghệ

Các kỹ thuật Trung Quốc sử dụng để thu tóm kiến thức

Trung Quốc đã phát triển năng lực ở cấp thể chế trong lĩnh vực chuyển giao công nghệ nhằm thực hiện tầm nhìn dài hạn về việc gia nhập hàng ngũ các nền kinh tế tiên tiến. Đề cương cơ bản của hệ thống được thiết lập với nguồn gốc của nhà nước hiện đại vào năm 1949, nhưng chính Đặng Tiểu Bình trong những năm 1980 đã coi khoa học và công nghệ như một lộ trình để đáp ứng “những thách thức và cạnh tranh toàn cầu mới”. Các “trung tâm dịch vụ đổi mới” và “trung tâm chuyển giao công nghệ” có trụ sở tại Trung Quốc tìm cách thương mại hóa công nghệ được đưa từ nước ngoài vào thông qua sinh viên quốc tế, tổ chức các học giả nước ngoài, trung tâm tiếp cận công nghệ trong các bộ chính phủ và các tổ chức phi chính phủ trực thuộc. Các “hiệp hội hợp tác” khoa học và công nghệ truyền đạt tài năng và ý tưởng cho Trung Quốc trong khi các chương trình của nhà nước mời các chuyên gia ở nước ngoài đến truyền đạt kiến thức. Tài liệu khoa học được theo dõi để xác định các công nghệ và cải tiến mới xuất hiện.

Có thể xác định được ba hướng đi⁶ Trung Quốc sử dụng để thâm tóm kiến thức. Ngoài vòng luật lệ được sử dụng để mô tả các hoạt động không chịu sự giám sát từ bên ngoài và do đó tính hợp pháp của giao dịch là không thể biết được.

Các hoạt động chuyển giao hợp pháp

Các công ty con nước ngoài có trụ sở tại Trung Quốc - Cạnh tranh (công ty, trường đại học) - Hội nghị và thông tin - Mua công nghệ trực tiếp - Tuyển sinh tại các trường đại học nước ngoài - Đầu tư / mua lại công ty - Thỏa thuận nghiên cứu chung - Kẽ hở trong các thỏa thuận thương mại - Tìm kiếm và khai thác bằng sáng chế - Liên doanh do Trung Quốc hỗ trợ quỹ vốn - Những bộ máy giúp tăng tốc startup và vườn ươm khởi nghiệp - Nhà nước bảo trợ đầu tư vào nghiên cứu ở nước ngoài - Trao đổi công nghệ, thỏa thuận thương mại công nghệ - Phòng thí nghiệm và văn phòng đại diện ở nước ngoài.

Các hoạt động chuyển giao không đúng luật

Vi phạm hợp đồng - Khai thác mạng máy tính - Vi phạm bản quyền - Hoạt động nội gián - Kỹ thuật tái lập thiết kế ban đầu từ sản phẩm cuối cùng - Gián điệp truyền thông - Cố ý vi phạm bằng sáng chế - Vi phạm các thỏa thuận không được phép tiết lộ.

Các hoạt động chuyển giao ngoài vòng pháp luật (thông qua các tổ chức)

Các cơ sở thu thập tài liệu - Tổ chức bình phong cho các văn phòng của CHND Trung Hoa - Các cơ sở trao đổi học giả ở nước ngoài - Văn phòng bộ CHND Trung Hoa - Các trang web tuyển dụng và môi giới - Các hiệp hội nghề nghiệp ở nước ngoài - Trung tâm chuyển giao công nghệ - Diễn đàn chuyển giao công nghệ - Các chương trình khuyến khích chuyển giao - Các công ty hỗ trợ đặt ở nước ngoài- các hiệp hội cựu sinh viên đặt ở nước ngoài - Các công viên “đổi mới sáng tạo” liên kết với các trường đại học.

Các hoạt động chuyển giao ngoài vòng luật (thông qua nhân sự)

Điều hành viên chuyên nghiệp - Quản lý của các công viên hồi hương và trung tâm chuyển giao công nghệ - Các nhà ngoại giao tại các đại sứ quán và lãnh sự quán (lãnh sự KH&CN) - Nhân

⁶ William C. Hannas and Huey-meei Chang (2019) “China’s Access to Foreign AI Technology An Assessment,” Center for Security and Emerging Technology, Georgetown University: https://drive.google.com/file/d/1Zdw-6yiD_pJAwQCLSxsUnIiuQQd8A0Bm/view

viên của các tổ chức phi chính phủ hỗ trợ các cơ sở chuyển giao - Quản lý tuyển dụng 'nhân tài' và các chương trình khuyến khích khác - Các nhà khoa học, học giả và doanh nhân ở nước ngoài - Những người tham dự các chương trình trao đổi ở nước ngoài - Người được nhận giải thưởng của các chương trình khuyến khích chuyển giao - Thành viên của các hiệp hội nghề nghiệp Hoa kiều - Cựu sinh viên có tổ chức của các trường đại học kỹ thuật Trung Quốc - Các nhà nghiên cứu hậu tiến sĩ của Trung Quốc tại các cơ sở nghiên cứu ở nước ngoài - Nhân viên tình báo KH&CN - Những người phát hiện nhân tài trong các nhà máy và phòng thí nghiệm - Các thành viên Nhóm 'tình báo kinh doanh' KH&CN - Nhân viên của mạng lưới thu thập KH&CN nguồn mở của Trung Quốc.

Tháo “đường may” các hoạt động Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa là một thách thức. Các khía cạnh được hệ thống hóa cao (khai thác bằng sáng chế và tiêu chuẩn, mua sắm nguồn mở dân sự và quân sự, phát hiện và tuyển dụng 'tài năng') trong khi phần nhiều là vô tổ chức và trùng lặp.

Các hoạt động nhắm tới công nghệ

Nhà nước Trung Quốc đã phát triển các hệ thống tình vi để xác định công nghệ nước ngoài sẽ thúc đẩy lợi ích quốc gia của mình. Phân tích toàn diện nhất về các mạng lưới này là của Hannas, Mulvenon và Puglisi. Trung Quốc đã phát triển hệ thống nghiên cứu khoa học và công nghệ quốc gia, ngay từ đầu đã kết hợp chức năng tình báo với nghiên cứu thông tin thông thường (thuật ngữ tiếng Trung “tình báo”/“情报”/“qingbao” không có sự phân biệt giữa hai hệ thống này). Một mạng lưới hơn 100.000 nhà phân tích tình báo khoa học và công nghệ⁷, được hỗ trợ bởi các hệ thống phân tích tiên tiến, tiến hành nghiên cứu theo định hướng của nhà nước về các xu hướng và thành tựu khoa học và công nghệ mới nhất trên toàn thế giới, nhằm giảm chi phí và rủi ro trong quá trình đổi mới. Trong những năm 1960, những nhà phân tích này là công cụ hỗ trợ nghiên cứu vũ khí hạt nhân, vệ tinh và máy tính lớn quân sự. Hệ thống này hiện đã phát triển thành các lĩnh vực cạnh tranh quốc tế đa dạng từ điện toán lượng tử đến y sinh. Họ được hỗ trợ bởi một mạng lưới các thư viện nghiên cứu của nhà nước, nơi tổng hợp các nghiên cứu khoa học và công nghệ. Các tổ chức như Viện Thông tin Khoa học và Kỹ thuật Trung Quốc (ISTIC) và Trung tâm Nghiên cứu Thông tin Khoa học Quân sự (MSIRC) xây dựng và phân tích các kho dữ liệu quy mô lớn. Ví dụ, ISTIC nắm giữ hơn 60 triệu bài báo khoa học. Các trung tâm này thu

⁷ William Hannas & Huey-Meei Chang (2021) “China’s STI Operations - Monitoring Foreign Science and Technology Through Open Sources,” Center for Security and Emerging Technology, Georgetown University: https://drive.google.com/file/d/1Zdw-6yiD_pJAwQCLSxsUnIiuQQd8A0Bm/view

thập và cung cấp các tài liệu về tạp chí công nghệ trong và ngoài nước, quản lý báo cáo tình báo, tổ chức trao đổi thông tin tình báo, thực hiện phân tích và thông tin tình báo cần thiết cho hoạch định chính sách, nghiên cứu và sản xuất.

Hệ thống phân tích thông tin tình báo này hỗ trợ một loạt các năng lực thâm tóm tri thức quốc tế. Tại Trung Quốc, các tổ chức quốc gia đã được thành lập để hỗ trợ chuyển giao công nghệ nước ngoài. Ví dụ, Cục Quản lý Nhà nước về Các vấn đề Chuyên gia Nước ngoài (SAFEA) chịu trách nhiệm xác định các chuyên gia nước ngoài có thể hỗ trợ đổi mới trong nước. SAFEA đã công nhận hơn 80 tổ chức ở nước ngoài và 73 tổ chức trong nước, thu hút khoảng 440.000 'chuyên gia nước ngoài' mỗi năm, một phần tư trong số đó đến từ các nước phương Tây và Nhật Bản. Bộ Khoa học và Công nghệ (MOST) có trách nhiệm từ đầu đến cuối trong việc chuyển đổi chuyên môn nước ngoài thành năng lực của Trung Quốc. Chức năng của nó bao gồm các mối quan hệ công nghệ song phương và đa phương và ở nước ngoài một loạt các cơ quan trong và ngoài nước hỗ trợ tập trung vào việc tiếp thu công nghệ nước ngoài.

Ở nước ngoài, các cơ quan đại diện ngoại giao tập trung vào việc chuyển giao công nghệ, trực tiếp bằng cách thiết lập các mối quan hệ thương mại theo định hướng công nghệ và gián tiếp bằng cách phát triển mạng lưới các nhóm vận động. Các chức năng của văn phòng KH&CN đại sứ quán là phục vụ "các kế hoạch KH&CN trong nước của Trung Quốc trong các lĩnh vực ưu tiên và công việc phát triển dự án". Nhân viên đại sứ quán tham gia với các nhóm vận động để xác định các lĩnh vực hỗ trợ, cơ hội đầu tư và trao đổi ở Trung Quốc. Các nhóm này mở cửa cho các chuyên gia thuộc bất kỳ nguồn gốc nào, nhưng ở Mỹ, hầu hết là người gốc Hoa có quốc tịch nước ngoài hoặc có thị thực để làm việc hoặc học tập ở nước ngoài. Các nhóm như Hiệp hội Các Nhà khoa học Dược phẩm Trung Quốc hay Hiệp hội Vận chuyển Hoa kiều Bắc Mỹ bao gồm nhiều chuyên gia có bằng cấp cao. Các nhóm này cung cấp một mạng lưới các chuyên gia có thể xác định các công nghệ mới nổi, xác định thị trường tiêu dùng tiềm năng của Trung Quốc và xác định cách chuyển công nghệ sang Trung Quốc một cách hiệu quả về chi phí.

Cơ sở hạ tầng thâm tóm công nghệ nước ngoài

Trung Quốc không giấu diếm về tham vọng đảm bảo vị trí dẫn đầu trong lĩnh vực công nghệ cao. Báo cáo chiến lược công nghiệp "Made in China 2025"⁸ phản ánh mô hình kinh tế kết hợp kế hoạch hóa tập trung với các yếu tố của doanh nghiệp tư nhân. Nó đòi hỏi các công ty Trung Quốc phải tìm kiếm nguồn vốn tri thức từ nước ngoài để cho phép họ chuyển địa điểm. Các ý định này

⁸ Scott Kennedy, "Made in China 2025 - Critical Questions," CSIS ngày 1/6/2015: <https://www.csis.org/analysis/made-china-2025>

rất rõ ràng và có sự tổ chức trong năng lực. Ranh giới nhà nước và phi nhà nước bị xóa mờ. Hoạt động của nhà nước bao gồm đầu tư của chính phủ và các ưu đãi về thuế. Một loạt các công cụ chính sách đặt ra các yêu cầu cụ thể đối với các công ty nước ngoài hoạt động tại Trung Quốc phải chia sẻ tài sản trí tuệ như một chi phí kinh doanh, thông qua các cấu trúc liên doanh, khu đầu tư, dự án đặc biệt hoặc các tiêu chuẩn mua sắm. Hoạt động thương mại hợp pháp cũng cung cấp không gian cho phép hoạt động bất hợp pháp. Một khối lượng lớn các quan hệ đối tác thương mại đóng vai trò như một diễn đàn cho hoạt động gián điệp thương mại. Một cuộc thăm dò năm 2019 của CNBC về các công ty Mỹ cho thấy 1/5 đã bị đánh cắp tài sản trí tuệ trong năm trước. Giá trị⁹ của các bí mật thương mại bị đánh cắp từ Mỹ tương đương với khoảng từ 225 tỷ đến 600 tỷ USD mỗi năm.

Ở nước ngoài, các công ty Trung Quốc đã sử dụng vốn đầu tư mạo hiểm để nhắm vào những khoảng trống về năng lực. Ví dụ, việc mua lại vật liệu bán dẫn đã nhắm mục tiêu đến các yếu tố khác nhau của chuỗi giá trị từ vật liệu đến thiết kế đến các công cụ sản xuất và kiểm định. Trung Quốc đã tìm kiếm các năng lực mới nổi trong công nghệ sinh học, y tế, phân tích dữ liệu, vật liệu tiên tiến, sản xuất, AI và rô-bốt. Các quỹ đầu tư được nhà nước chống lưng nghiên cứu và nhắm mục tiêu các công nghệ mới nổi và tạo điều kiện cho các nỗ lực thâm tóm lớn hơn. Ví dụ, Evergrande, một nhà phát triển bất động sản lớn của Trung Quốc, đã mua công ty Faraday Future của Mỹ vào năm 2018 để tạo điều kiện thuận lợi cho việc chuyển giao các thành tố chế tạo xe điện bao gồm nghiên cứu & phát triển (R&D), thiết kế, sản xuất, vật liệu, pin, cảm biến và hệ thống tự hành. Thường thì các giao dịch rời rạc - không có mối quan hệ rõ ràng - hỗ trợ cho một mục đích chung. Việc CAS mua lại các doanh nghiệp máy chủ của AMD và IBM, kết hợp với liên doanh của Hậu Phu với ARM của Anh cung cấp cho Trung Quốc nguồn vốn tri thức để thúc đẩy sự thống trị của kiến trúc máy tính toàn cầu.

Hoạt động của Trung Quốc có thể được tóm tắt là có các đặc điểm sau:

Được kết nối thành mạng lưới. Nhiều năng lực và cơ sở hạ tầng làm nền tảng cho hoạt động thu nhận kiến thức của Cộng hòa Nhân dân Trung Quốc bao gồm các mạng lưới xã hội và tổ chức với các mối quan hệ phức tạp và phụ thuộc lẫn nhau. Những điều này thường sẽ bị xáo trộn bởi cấu trúc quyền sở hữu phức tạp. Chúng sẽ được kích hoạt bởi các tổ chức không phải của Trung Quốc, chẳng hạn như các công ty luật.

Toàn cầu. Các quốc gia giờ đây chỉ đơn thuần là địa hình mà các mạng xã hội phức tạp hoạt động theo đuổi lợi ích riêng của nó: một quỹ do Cayman đăng ký, có trụ sở tại California, tìm kiếm tài sản trí tuệ của một công ty ở Hertfordshire để hỗ trợ các hệ thống sinh thái đổi mới của

⁹ William C. Hannas, Didi Kirsten Tatlow (ed.) "China's Quest for Foreign Technology Beyond Espionage," Routledge 2021, 1st edition.

Bắc Kinh. Tập trung vào hoạt động chỉ ở một quốc gia, dù bất kỳ quốc gia nào, là bỏ lỡ tầm quan trọng của toàn bộ. Hoạt động lậu và bất hợp pháp dựa vào cơ sở hạ tầng và kỹ thuật xuyên quốc gia, thách thức các giả định truyền thống về chủ quyền lãnh thổ.

Không gian đe dọa rộng. Bề mặt mới đe dọa mở rộng ra ngoài giới hạn hẹp của Nhà nước. Mạng lưới của CHND Trung Hoa hoạt động trên nhiều không gian ngoại giao, thương mại, công nghiệp và học thuật. Các lĩnh vực cạnh tranh bao gồm quốc phòng, hàng không vũ trụ, khoa học đời sống (bao gồm cả công nghệ vắc xin và trị liệu), công nghệ thông tin tiên tiến và viễn thông, khai thác tài nguyên thiên nhiên và cơ sở hạ tầng. Phần lớn các lĩnh vực thương mại hoặc học thuật không biết đến tác hại lâu dài tiềm tàng, trong khi một số cá nhân lại đồng lõa. Lời khuyên cho những cộng đồng này còn mơ hồ và thiếu thông tin.

Dữ liệu phong phú. Trong thế giới hiện đại, các thực thể không thể hoạt động mà không để lại dấu vết trong dữ liệu. Hồ sơ công ty; hình ảnh vệ tinh; công báo chính thức; ấn phẩm, truyền thông và mạng xã hội; các chuyến bay, vận chuyển và sự di chuyển container; hồ sơ hải quan; đăng ký tài sản cung cấp cơ hội để thiết lập sự hiện diện và mối quan hệ giữa các cá nhân và tổ chức. Các tập dữ liệu có liên quan sẽ không bị giới hạn trong bất kỳ lãnh thổ nào: hoạt động ở một quốc gia có thể được phản ánh trong dữ liệu của một quốc gia khác. Ví dụ: xuất khẩu của một công ty hoạt động ở quốc gia Châu Phi có thể hiển thị trong hồ sơ nhập khẩu của một quốc gia ở Châu Á. Giá trị không thể được xác định bởi độ nhạy của việc thu thập, mà dựa trên sự hiểu biết sâu sắc được cung cấp và tác động được tạo ra.

Đón đọc phần hai của loạt bài vào Bản Tin Biển Đông tuần sau.

II- BUỔI HỌC TẬP TẬP THỂ CỦA BỘ CHÍNH TRỊ ĐẢNG CỘNG SẢN TRUNG QUỐC VỀ NÂNG CAO NĂNG LỰC GIAO TIẾP QUỐC TẾ

Tường thuật của Tân Hoa Xã

Chiều 31/5/2021, Bộ Chính trị của Ủy ban Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc (ĐCSTQ) đã tổ chức phiên nghiên cứu tập thể lần thứ 30 về việc tăng cường năng lực giao tiếp quốc tế của Trung Quốc. Những phát biểu của Tổng bí thư ĐCSTQ Tập Cận Bình nhấn mạnh việc Trung Quốc cần cải thiện năng lực giao tiếp quốc tế đã tốn nhiều giấy mực của giới phân tích, với những quan điểm mâu thuẫn nhau, phần nhiều xuất phát từ việc chỉ dựa trên trích dẫn không đầy đủ của báo chí, chỉ dựa trên câu từ thay vì đặt nó trong một bối cảnh đầy đủ. Bởi vậy chúng tôi xin giới thiệu toàn văn bài tường thuật của Tân Hoa Xã, vốn là tư liệu chứa đựng thông tin đầy đủ nhất về buổi nghiên cứu, để rộng đường phân tích và đánh giá.

Xem thêm:

Dự án Đại Sự Ký Biển Đông ngày 7/6/2021: [Buổi Nghiên Cứu Của Bộ Chính trị Trung Quốc Về Tăng Cường Năng Lực Giao Tiếp Quốc Tế](#)

Nhân dân Nhật báo ngày 2/6/2021: [加强和改进国际传播工作 展示真实立体全面的中国--新闻报道-中国共产党新闻网](#)

Pew Research Center ngày 6/10/2020: [Unfavorable Views of China Reach Historic Highs in Many Countries](#)

Nghê Lăng Siêu: Phiên nghiên cứu tập thể Bộ Chính trị về "công tác truyền thông quốc tế" báo trước sự gia tăng gấp đôi triết lý đấu tranh trong diễn ngôn quốc tế của Trung Quốc

Tài liệu về phiên nghiên cứu tập thể của Bộ Chính trị ĐCSTQ về “công tác truyền thông quốc tế” (ví dụ như tuyên truyền đối ngoại và sức mạnh thuyết minh) rất đáng để đọc. Nó nêu rõ “tại sao” và “như thế nào” trong các nỗ lực thuyết phục quốc tế của Bắc Kinh ở cấp độ cao. Và nó báo trước sự gia tăng gấp đôi triết lý đấu tranh trong nghị luận quốc tế cũng như việc Bắc Kinh tiếp tục ưu tiên vấn đề này.

Những lời của ông Tập làm sôi sục ý tưởng rằng diễn ngôn thực chất là một cuộc chiến đấu và hình ảnh của Bắc Kinh đã bị lu mờ bởi thành kiến và hiểu lầm (chứ không phải vì bất kỳ vấn đề nào trong chính sách của họ). Do đó, điều cần làm là Trung Quốc cần truyền tải thông điệp của mình tốt hơn thay vì tự vấn con đường đi của mình.

Triết lý cơ bản của ông Tập là diễn ngôn thuyết phục thế giới không được nhìn nhận như là cuộc đối thoại, mà được coi là một cuộc tranh đấu. Diễn thuyết không được coi là đồng sáng tạo hoặc cơ hội để hiểu biết lẫn nhau mà là một đấu trường nơi bạn thuyết phục hoặc bị thuyết phục.

Theo khuôn khổ này, câu chuyện, tiếng nói và văn hóa của Trung Quốc trở thành những bức tranh biếm họa có kiểm duyệt phục vụ chương trình nghị sự chính trị của đảng-nhà nước, thay vì là phương tiện giao lưu văn hóa có ý nghĩa và tình hữu nghị. Đây là một bi kịch đối với Trung Quốc và thế giới.

David Bandurski: Giáo sư Trương Duy Vị - người có bài giảng trong phiên nghiên cứu của Bộ Chính trị - là ai?

Giám đốc của Dự án China Media Project cũng cho rằng không nên lạc quan quá sớm về câu nói của Tập Cận Bình muốn hình ảnh Trung Quốc trở nên thân thiện hơn trong dư luận quốc tế. Muốn biết liệu Trung Quốc có phải sẽ dịu giọng trong ngoại giao, cần phải xem xét kỹ lưỡng bối

cảnh. Đặc biệt là việc Giáo sư Trương Duy Vệ của Đại học Phúc Đán được mời tới giảng bài và các thành viên Bộ Chính trị chăm chú lắng nghe và thảo luận.

Là một giáo sư tại Đại học Phúc Đán Thượng Hải, Trương Duy Vệ (张维 为) là giám đốc Viện Nghiên cứu Trung Quốc của trường. Trong những năm 1980, ông phục vụ trong Bộ Ngoại giao với tư cách là phiên dịch viên cho các lãnh đạo cấp cao, bao gồm cả Đặng Tiểu Bình. Ông là một tay lão làng trong lĩnh vực ngoại giao Trung Quốc, và trong quá trình sự nghiệp của mình, ông đã đến nhiều nước.

Trương cũng là người bảo vệ trung thành điều mà ông coi là tính ưu việt của hệ thống chính trị do ĐCSTQ lãnh đạo và cái gọi là “Mô hình Trung Quốc”, mà ông khẳng định đã “hoạt động tốt hơn các mô hình khác”. Trên bình diện quốc tế, một trong những cuộc trao đổi được nhớ đến nhiều nhất của ông là cuộc tranh luận năm 2011 với Francis Fukuyama, trong đó ông tán dương những phẩm chất của hệ thống Trung Quốc và gợi ý rằng các hệ thống dân chủ phương Tây “có thể chỉ là nhất thời trong lịch sử lâu dài của nhân loại”.

Xem thêm:

China Media Project ngày 2/6/2021: [Powers of Persuasion](#)

Những bình luận đa chiều khác về phát biểu của Tập Cận Bình

Những phát biểu của Tập Cận Bình không thực sự làm thay đổi điều gì, Isaac Stone Fish, Giám đốc điều hành và nhà sáng lập Strategy Risks chuyên định lượng mức độ tiếp xúc của các công ty với Trung Quốc, nói với *China Watcher*.

‘Đây không phải là “Chúng ta đang thay đổi chính sách của mình”, mà là “Chúng ta đang cố gắng quảng cáo các chính sách của mình tốt hơn.” Không phải là “Chúng ta muốn tăng cường tự do ngôn luận hoặc ngừng bỏ tù người Hồi giáo.” Mà thực chất là “Chúng ta muốn tuyên truyền viên tinh vi hơn và chúng ta cần tìm thêm người nước ngoài để kể tốt câu chuyện của Trung Quốc. ... Và cần có thêm nhiều người nói dối, ngụy tạo và tuyên truyền,’ Stone Fish nói, chứ ‘không phải là “Hãy đối xử tốt hơn với mọi người”.’

Trong khi đó, Maritza Adonis, đại biểu dự cuộc gặp gỡ ngoại giao nhân dân đầu tiên giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc và hiện là Giám đốc điều hành MTA Visions, một công ty về trách nhiệm xã hội của các tập đoàn và quan hệ chính phủ, lại thận trọng cho rằng Tập có thể thật lòng, và nếu đúng vậy thì Hoa Kỳ cũng nên sửa đổi ngôn ngữ của mình.

“Những tuyên bố của ông Tập đang bắt kịp với người dân và sẽ tùy thuộc vào các bên liên quan về kinh doanh, giáo dục và chính phủ [ở Hoa Kỳ và Trung Quốc] để giúp ông Tập giữ vững những tuyên bố của mình,” bà Adonis nói.

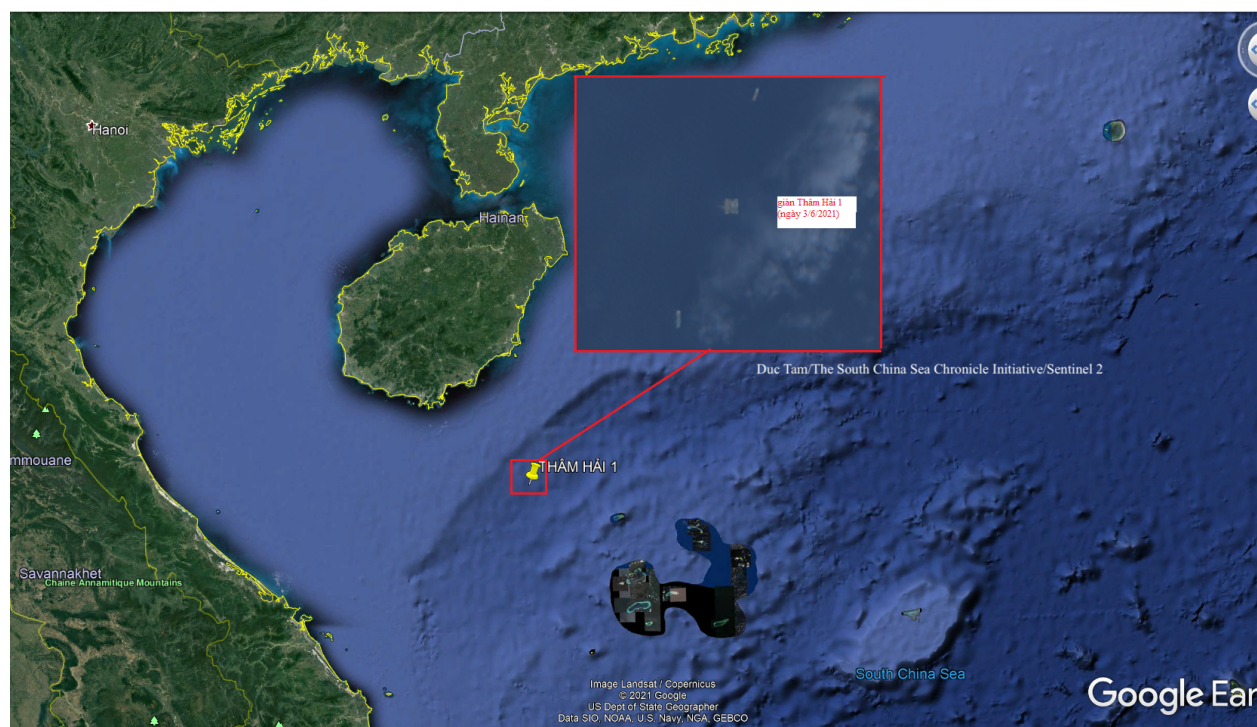
Xem thêm:

China Watcher ngày 3/6/2021: [Xi defangs the 'Wolf Warrior'](#)

ABC News ngày 4/6/2021: [Xi Jinping hints at a shift in China's 'Wolf Warrior' diplomacy. But does this mean we'll see a change in relations with Australia?](#)

III- CHUYỂN ĐỘNG TRUNG QUỐC

Vị trí giàn khai thác Thâm Hải 1 tại mỏ Lăng Thủy nằm ngoài phạm vi vùng biển Việt Nam tuyên bố quyền chủ quyền

Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Sentinel 2.

Quân đội Trung Quốc huấn luyện bắn đạn thật với tên lửa tầm xa tấn công các mục tiêu trên biển

Ngày 29/5 vừa qua, Đài Truyền hình Trung ương Trung Quốc (CCTV) đã công chiếu đoạn video hình ảnh một lữ đoàn thuộc Tập đoàn quân số 80 của Lục quân Trung Quốc sử dụng nhiều bộ phóng tên lửa PHL-03 (MRL) tại Vịnh Bột Hải để thực hiện các cuộc tấn công phối hợp nhằm vào các mục tiêu hàng hải mô phỏng được phát hiện bằng các thiết bị bay không người lái. Tháng 10/2020, một bản tin khác của CCTV cho biết Bộ Chỉ huy quân sự Tây Tạng đã bắt đầu triển khai tên lửa dẫn đường mới, PHL-03 MRL với tầm xa lớn hơn 30 km so với tên lửa tiêu chuẩn và độ chính xác cao hơn.

Xem thêm:

Janes ngày 2/6/2021: [Chinese army trains engaging targets at sea using MRLs, ATGMs](#)

Tàu chiến của Hải quân Quân giải phóng Nhân dân Trung Quốc đi qua eo biển Osumi tới Thái Bình Dương

Theo *Global Times*, một nhóm tàu chiến của hải quân Trung Quốc bao gồm, tàu khu trục mang tên lửa dẫn đường Type 052D Thái Nguyên (Taiyuan), khinh hạm tên lửa dẫn đường Type 054A Tương đàm (Xiangtan) và tàu tiếp liệu Type 903A Sào Hồ (Chaohu) được cho là đã đi qua eo biển Osumi (giữa đảo Osumi và đảo Kyushu của Nhật Bản) hôm 31/5/2021 vừa qua để tới Thái Bình Dương tiến hành tập trận. Tờ báo của Đảng Cộng sản Trung Quốc nói rằng tàu chiến Trung Quốc đã đi qua ít nhất ba eo biển khác nhau của Nhật Bản (trước đó là Tsushima và eo biển Miyako) trong năm nay để tập trận. Mặc dù những chuyến quá cảnh này là thường lệ nhưng cũng cho thấy khả năng tác chiến biển xa ngày càng tăng và đồng thời có thể được hiểu là lời cảnh báo đối với Nhật Bản, quốc gia đang “tỏ ra thù địch” với Trung Quốc trong vấn đề quần đảo Senkaku (phía Trung Quốc gọi là Điếu Ngư), vấn đề Đài Loan cũng như các hoạt động tập trận quân sự với các nước phương Tây khác nhắm vào Trung Quốc.

Xem thêm:

Global Times ngày 2/6/2021: [Drill by PLA warships in Pacific via Osumi Strait 'indicates far sea capability boost, warning to Japan'](#)

Trung Quốc tìm cách mở rộng Vành đai và Con đường tới Afghanistan với danh nghĩa an ninh khi Mỹ rút quân khỏi đây

Bộ trưởng Ngoại giao Trung Quốc Vương Nghị cho biết Trung Quốc sẽ mở rộng các dự án thuộc Sáng kiến Vành đai và Con đường tới Afghanistan. Các bình luận được đưa ra sau cuộc gặp trực tuyến giữa Vương và những người đồng cấp từ Afghanistan và Pakistan, trong bối cảnh tình hình nước này ngày càng gia tăng bất ổn sau khi các lực lượng Mỹ rút lui.

Xem thêm:

South China Morning Post ngày 4/6/2021: [China seeks to expand belt and road to Afghanistan as US troops leave](#)

IV- CHUYỂN ĐỘNG ASEAN VÀ CÁC ĐỐI TÁC

Campuchia ký Bản Ghi nhớ thứ hai với Trung Quốc về tăng cường hệ thống vệ tinh Bắc Đẩu và công nghệ viễn thám

Bộ Giao thông và Công chính Campuchia đã ký Biên bản ghi nhớ thứ hai với Tập đoàn Công nghiệp Vạn Lý Trường Thành (China Great Wall Industry Corp 长城工业集团有限公司), thuộc Tập đoàn Khoa học và Công nghệ Hàng không Vũ trụ Trung Quốc (China Aerospace Science and Technology Corp), để tăng cường ứng dụng Bắc Đẩu ở Campuchia.

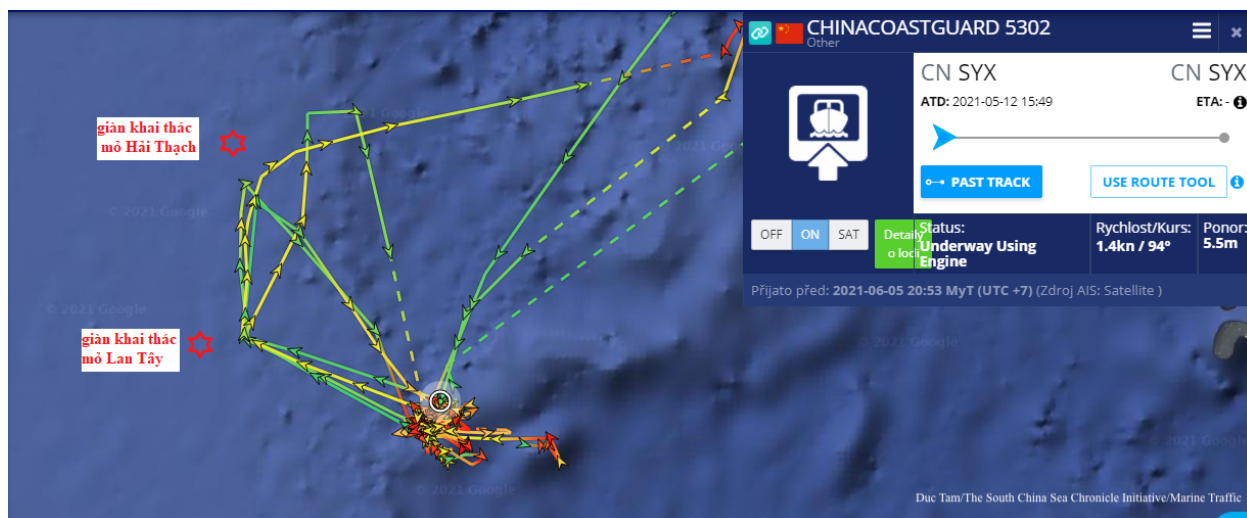
Trước đó, vào tháng 11 năm ngoái, Biên bản ghi nhớ thứ nhất đã được ký ghi nhận sự hợp tác áp dụng công nghệ Bắc Đẩu trong hai lĩnh vực, bao gồm Tổng điều tra quốc gia về các nhà cung cấp dịch vụ phương tiện (NCVSP) và Hệ thống giám sát tàu “VMS”.

Xem thêm:

Khmer Times ngày 13/5/2021: [Cambodia signs second potential life saving satellite deal](#)

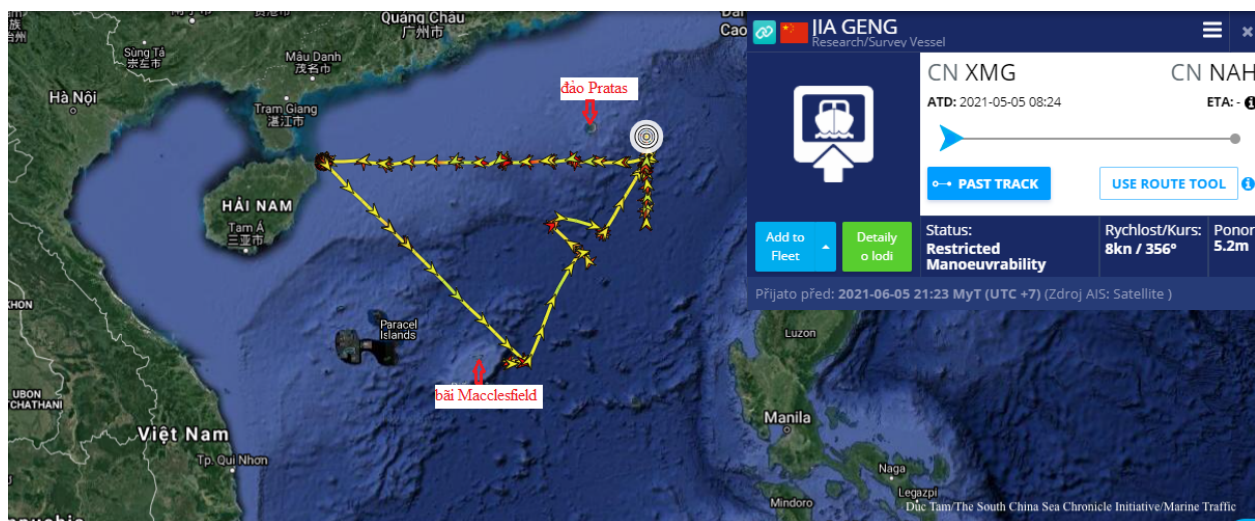
Hải cảnh Trung Quốc vẫn tiếp tục tiếp cận các lô dầu khí của Việt Nam

Sau ba lần vào các ngày 16, 19 và 22/5, Hải cảnh 5302 tiếp tục thực hiện thêm 4 lần tiếp cận các khu vực khai thác dầu khí của Việt Nam tại khu vực Lô 05.3 và Lô 06.1 vào các ngày 25/5, 28/5, 31/5 và 3/6/2021 với mục tiêu vẫn là khu vực giàn khai thác mỏ Lan Tây (Lô 06.1) và giàn khai thác mỏ Hải Thạch (Lô 05.2).

Sơ đồ hoạt động của Hải cảnh 5302 từ ngày 22/5 - 5/6/2021. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

Tàu nghiên cứu khoa học biển Gia Canh sau khi rời khỏi vùng đặc quyền kinh tế của Philippines đã có các đợt hoạt động gần khu vực bãi Macclesfield (ngày 1 và 2/6) và đảo Pratas (hiện do Đài Loan kiểm soát, từ ngày 4/6/2021).

Sơ đồ hoạt động của tàu Gia Canh từ ngày 22/5 - 5/6/2021. Ảnh: Lê Đức Tâm/Dự án Đại Sự Ký Biển Đông/Marine Traffic.

Chủ tịch nước Việt Nam mong Mỹ và Nga hỗ trợ vaccine chống dịch COVID-19

Ngày 30/5 và 2/6, Chủ tịch nước Việt Nam Nguyễn Xuân Phúc đã gửi thư đến Tổng thống Mỹ Joe Biden và Tổng thống Nga Vladimir Putin về hợp tác phòng chống dịch COVID-19. Trong các bức thư, Chủ tịch Nguyễn Xuân Phúc mong Mỹ và Nga hỗ trợ Việt Nam về nguồn cung vaccine và khả năng tiếp cận vaccine, cũng như hợp tác nghiên cứu, sản xuất và chuyển giao công nghệ vaccine.

Xem thêm:

Báo điện tử Chính phủ ngày 30/5/2021: [Chủ tịch nước Nguyễn Xuân Phúc gửi thư đến Tổng thống Hoa Kỳ](#)

Báo Tin tức ngày 2/6/2021: [Việt Nam mong muốn sớm tiếp cận nguồn vaccine của Nga](#)

Nguyên Thứ trưởng Quốc phòng Việt Nam Nguyễn Chí Vịnh nói về đối ngoại quốc phòng và Biển Đông

Trong cuộc phỏng vấn với *VnExpress* trước khi rời nhiệm sở, nguyên Thứ trưởng Quốc phòng Việt Nam Nguyễn Chí Vịnh đã chia sẻ quan điểm của ông đối với đối ngoại Việt Nam, đặc biệt là đối ngoại quốc phòng, cũng như vấn đề Biển Đông.

Xem thêm:

VnExpress ngày 31/5/2021: [Tướng Nguyễn Chí Vinh: 'Mua vũ khí hiện đại để không phải bắn'](#)

VnExpress ngày 1/6/2021: [Thứ trưởng Nguyễn Chí Vinh: 'Nếu mất Biển Đông là có tội'](#)

Philippines: Tổng thống Mỹ Joe Biden muốn gặp Tổng thống Duterte

Trong phiên họp báo của Phủ Tổng thống Philippines ngày 31/5/2021, Đại sứ Philippines tại Mỹ Jose Manuel "Babe" Romualdez nói rằng ông Biden muốn gặp mặt Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte trực tiếp. Ông cũng nói rằng Mỹ mong ông Duterte sẽ gia hạn Thỏa thuận các lực lượng thăm viếng (VFA) giữa hai nước.

Xem thêm:

ABS-CBN ngày 31/5/2021: [Biden wants to meet Duterte, says Manila envoy as VFA hangs in balance](#)

Malaysia tố Trung Quốc điều máy bay xâm phạm không phận

Ngày 1/6/2021, Ngoại trưởng Malaysia Hishammuddin Hussein thông báo ông sẽ triệu đại sứ Trung Quốc để phản đối máy bay quân sự Trung Quốc hoạt động ở không phận gần bang Sarawak trên Biển Đông. Thông báo này được đưa ra sau khi Không quân Malaysia tuyên bố họ đã điều máy bay để chặn 16 máy bay Trung Quốc, bao gồm các máy bay Illuysin IL-76 và Tây An (Xi'an) Y-20, bay vào vùng trời mà Malaysia cho rằng thuộc không phận nước này hôm 31/5.

Đại sứ quán Trung Quốc tại Kuala Lumpur phản hồi rằng các máy bay Trung Quốc có quyền tự do bay qua khu vực này theo luật pháp quốc tế. Trong khi đó, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Uông Văn Bân nói rằng đây là hoạt động diễn tập bình thường, không nhằm vào quốc gia nào.

Xem thêm:

[Thông cáo của Bộ Ngoại giao Malaysia](#)

USNI News ngày 1/6/2021: [Chinese Air Force Fly 16 Aircraft Through Malaysian Airspace in Large-Scale Exercise](#)

RFA ngày 1/6/2021: [Malaysia Will Lodge Diplomatic Protest With China Over Maritime Airspace 'Intrusion'](#)

CNA ngày 2/6/2021: [Malaysian air force scrambles hawk jets after Chinese military planes detected near its national airspace](#)

Bộ Ngoại giao Trung Quốc ngày 2/6/2021: [Foreign Ministry Spokesperson Wang Wenbin's Regular Press Conference on June 4, 2021](#)

Campuchia xác nhận Trung Quốc giúp xây cảng Ream

Ngày 2/6/2021, Bộ trưởng Quốc phòng Campuchia Tea Banh nói rằng Trung Quốc đã giúp đỡ Campuchia phát triển cảng Ream do Campuchia không thể tự đầu tư. Quá trình thi công đã bắt đầu với vật liệu xây dựng được gửi từ Trung Quốc.

Ông nói rằng Campuchia sẽ sử dụng cảng Ream cho việc phát triển đất nước, và cảng này sẽ không chịu sự kiểm soát của Trung Quốc. Ông coi việc phương tiện truyền thông cho rằng Campuchia trao cảng Ream cho Trung Quốc là “ngây ngô”.

Trước đó, trong cuộc gặp với Thủ tướng Campuchia Hun Sen ngày 1/6, Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ Wendy Sherman bày tỏ “quan ngại sâu sắc” trước “sự hiện diện quân sự và các hoạt động xây dựng của Trung Quốc” tại căn cứ hải quân Ream.

Sau cuộc gặp, Campuchia đã cho phép Tùy viên Quốc phòng Mỹ thị sát căn cứ hải quân Ream.

Theo AP, trong cuộc họp báo thường kỳ ngày 3/6, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc Uông Văn Bân nói rằng Trung Quốc và Campuchia có mối “quan hệ truyền thống” và là “đối tác hợp tác chiến lược toàn diện”. Ông nói rằng hai bên đã hợp tác hiệu quả trên nhiều lĩnh vực, đem lại lợi ích cho nhân dân hai nước và đóng góp tích cực cho hòa bình và ổn định trong khu vực. Tuy vậy, thông tin này không thể được tìm thấy trên thông cáo chính thức của Bộ Ngoại giao Trung Quốc.

Như Bản tin Biển Đông số 65 đã nêu, hình ảnh vệ tinh được Chương trình Sáng kiến Minh bạch Hàng hải Châu Á (AMTI) công bố cho thấy có 2 tòa nhà được xây mới tại căn cứ hải quân Ream của Campuchia. 2 tòa nhà mới ở trên được cho là có khả năng nằm trong chương trình mở rộng do Trung Quốc tài trợ ở Ream. Theo AMTI thì dự án mở rộng còn bao gồm một cầu cảng mới và một cơ sở sửa chữa tàu.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 1/6/2021: [Deputy Secretary of State Wendy Sherman's Visit to Cambodia](#)

Nikkei Asia ngày 1/6/2021: [US flags 'serious concerns' over Cambodia's China-backed navy base](#)

Fresh News ngày 2/6/2021: [China Assists Cambodia to Upgrade Ream Port Without Strings Attached; Cambodia Will Be the Owner, not China](#)

AP ngày 3/6/2021: [China defends Cambodia relations after US expresses concern](#)

Bộ Ngoại giao Trung Quốc ngày 3/6/2021: [2021年6月3日外交部发言人汪文斌主持例行记者会](#)

Bộ Ngoại giao Trung Quốc ngày 3/6/2021: [Foreign Ministry Spokesperson Wang Wenbin's Regular Press Conference on June 3, 2021](#)

Khmer Times ngày 4/6/2021: [US officials get nod to visit Ream](#)

Hội thảo ARF về vận dụng UNCLOS 1982 và các văn kiện pháp lý quốc tế khác trong ứng phó với các thách thức trên biển mới nổi

Trong hai ngày 1-2/6/2021, Hội thảo lần thứ 3 của Diễn đàn khu vực ASEAN (ARF) về vận dụng Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển 1982 (UNCLOS 1982) và các văn kiện pháp lý quốc tế khác trong ứng phó với các thách thức đang nổi trên biển đã được Bộ Ngoại giao Việt

Nam tổ chức, phối hợp với Bộ Ngoại giao các nước Ấn Độ, Australia, Canada và EU theo hình thức trực tiếp kết hợp trực tuyến.

Phát biểu khai mạc, Thứ trưởng Ngoại giao Việt Nam Phạm Quang Hiệu khẳng định vai trò quan trọng của UNCLOS 1982 như “Hiến pháp” cho đại dương, là khuôn khổ pháp lý cho việc giải quyết các thách thức trên biển trong khu vực, bao gồm các thách thức mới nổi sau khi Công ước được thông qua. Ông cho rằng mọi tranh chấp trên Biển Đông phải được giải quyết bằng biện pháp hòa bình phù hợp với luật pháp quốc tế, bao gồm UNCLOS 1982; hợp tác thiện chí, trên cơ sở Công ước, sẽ góp phần tăng cường niềm tin giữa các bên, thúc đẩy hòa bình, an ninh và thịnh vượng của khu vực.

Theo truyền thông Việt Nam, đồng tình với phát biểu của phía Việt Nam, các đồng chủ tọa là Đại sứ Canada và Đại sứ Australia tại Việt Nam cũng nhấn mạnh vai trò, giá trị của UNCLOS 1982 và cảm ơn Bộ Ngoại giao Việt Nam đã tổ chức chuỗi Hội thảo này.

Xem thêm:

Báo Tin tức ngày 1/6/2021: [Khẳng định vai trò quan trọng của Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển 1982](#)

Tàu CSB 8021 từ Mỹ về Việt Nam

Ngày 1/6/2021, tàu CSB 8021 đã rời thành phố Seattle (Mỹ) để trở về Việt Nam. Tàu CSB 8021 nguyên là tàu tuần tra John Midgett (WHEC 726) thuộc lớp Hamilton của Tuần duyên Mỹ, được nước này chuyển giao cho Việt Nam sau khi loại biên. Dự kiến tàu sẽ ghé qua cảng Honolulu, bang Hawaii (Mỹ) sau hành trình kéo dài hơn 1 tuần.

Xem thêm:

Thanh Niên ngày 2/6/2021: [Tàu Cảnh sát biển Việt Nam tại Mỹ đã khởi hành về nước](#)

Repsol bán tài sản thăm dò và khai thác dầu khí tại Malaysia và Việt Nam

Tập đoàn Repsol thông báo, họ đã bán tài sản của mình ở Malaysia và lô 46 CN của Việt Nam cho công ty Hibiscus Petroleum, có trụ sở ở Kuala Lumpur, Malaysia. Đối với lô 46 CN của Việt Nam, lượng tài sản mà Repsol bán chiếm 70% giá trị đầu tư của lô. Thương vụ này nằm trong kế hoạch của Repsol nhằm tập trung vào các khu vực mà công ty này có lợi thế cạnh tranh nhất.

Xem thêm:

Thông cáo báo chí của Repsol ngày 1/6/2021: [Repsol sells its Exploration and Production assets in Malaysia and in Block 46 CN in Vietnam](#)

RFA Tiếng Việt ngày 2/6/2021: [Repsol bán tài sản thăm dò và khai thác tại Malaysia, Việt Nam](#)

Hải quân Việt Nam và Trung Quốc nghiên cứu thiết lập đường dây nóng

Trong cuộc điện đàm ngày 28/5/2021, Tư lệnh Hải quân Việt Nam Trần Thanh Nghiêm và Tư lệnh Hải quân Trung Quốc Thẩm Kim Long đã nhất trí nghiên cứu thiết lập đường dây nóng giữa hải quân hai nước để chủ động xử lý, giải quyết các vấn đề nảy sinh, theo báo *Quân đội nhân dân*.

Bình luận

Tiến sĩ Lê Hồng Hiệp tại Viện Nghiên cứu Đông Nam Á ISEAS-Yusof Ishak tại Singapore, đây là một phần của chiến lược “phòng bị nước đôi” của Việt Nam với Trung Quốc.

“Trong khi tăng cường khả năng của quân đội và lực lượng thực thi pháp luật trên biển để đối phó với sự quyết đoán của Trung Quốc trên thực địa, Việt Nam, Việt Nam cũng muốn thúc đẩy hợp tác song phương về chính trị, kinh tế và quân sự khi có thể, nhằm duy trì mối quan hệ hòa bình và cùng có lợi với Trung Quốc. Đẩy mạnh hợp tác song phương về hải quân là một phần của những nỗ lực này”, tiến sĩ Lê Hồng Hiệp nói với *South China Morning Post*.

Nhà nghiên cứu Trần Tương Miêu (Chen Xiangmiao) tại Viện Nghiên cứu Nam Hải, Trung Quốc cho rằng đường dây nóng sẽ làm giảm căng thẳng ở vùng biển tranh chấp và gia tăng tin cậy giữa hai bên. Ông cho rằng trong khi hải quân Việt Nam cảnh giác trước hành động của Trung Quốc trong khu vực, Trung Quốc cũng lo ngại về việc Việt Nam xây dựng quân đội, ví dụ như mua máy bay huấn luyện của Nga hay nhận tàu tuần tra và trang bị của Mỹ cho lực lượng cảnh sát biển.

“Sự hợp tác đang nảy nở giữa hải quân Việt Nam và Mỹ đã giáng một đòn vào hợp tác hải quân Trung Quốc – Việt Nam. Do đó một đường dây nóng như thế này có thể là một phần của cơ chế kiểm soát khủng hoảng và có thể gia tăng tin cậy lẫn nhau giữa hai lực lượng hải quân”, ông nói.

Tuy nhiên, đây không phải là lần đầu tiên đường dây nóng được thiết lập giữa hai nước. Trong sự kiện Hải Dương 981 năm 2014 khi căng thẳng giữa hai bên lên cao, phía Trung Quốc đã không phản hồi Việt Nam qua đường dây nóng.

Xem thêm:

Quân đội nhân dân ngày 28/5/2021: [Hải quân Việt Nam và Trung Quốc tăng cường hợp tác, chia sẻ kinh nghiệm](#)

South China Morning Post ngày 2/6/2021: [South China Sea rivals agree to set up hotline 'to cope with emergencies'](#)

Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ giải thích về sự cố trong Hội nghị Ngoại trưởng ASEAN – Mỹ

Trong cuộc phỏng vấn qua điện thoại ngày 2/6/2021, trả lời câu hỏi của phóng viên *Zing* về sự cố trong Hội nghị Ngoại trưởng ASEAN – Mỹ ngày 25/5 (giờ Đông Nam Á), Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ Wendy Sherman kể lại rằng, dù phải công du khẩn cấp đến Trung Đông, ông Blinken đã nói: “Tôi sẽ không lỡ hội nghị trực tuyến với ASEAN. Tôi sẽ tham dự từ máy bay”. Bà giải thích rằng ông Blinken đã cố gắng kết nối, nhưng sau 45 phút các bên đồng ý phải thay đổi lịch. Các bên đang làm việc để đưa ra một thời gian mới. Bà cũng khẳng định cam kết của Mỹ với khu vực.

Trước đó, do hệ thống liên lạc trên máy bay của Ngoại trưởng Mỹ Antony Blinken, người đang trên đường từ Ireland đến Israel, gặp trục trặc, Hội nghị Ngoại trưởng ASEAN – Mỹ đã không thể diễn ra. Theo *Foreign Policy*, các ngoại trưởng ASEAN đã phải chờ tới 45 phút, một số ngoại trưởng đã tỏ ra tức giận. Hiện cả 2 bên chưa đưa ra thời gian tiến hành cuộc họp mới.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 2/6/2021: [Briefing via Telephone with Wendy R. Sherman, Deputy Secretary of State](#)

Zing ngày 3/6/2021: ['Ngoại trưởng Mỹ cố nối máy nhiều lần, nhưng không thể họp với ASEAN'](#)

Foreign Policy ngày 27/5/2021: [The Glitch That Ruined Blinken's ASEAN Debut](#)

Bộ trưởng Quốc phòng Philippines, Nhật Bản hội đàm

Trong cuộc hội đàm ngày 2/6/2021, Bộ trưởng Quốc phòng Philippines Delfin Lorenzana và người đồng cấp Nhật Bản Kishi Nobuo nhất trí tăng cường hợp tác quốc phòng giữa hai nước trên mọi lĩnh vực. Hai bên cũng thảo luận về một số vấn đề an ninh khu vực. Về vấn đề Biển Đông và Biển Hoa Đông, hai bộ trưởng khẳng định tầm quan trọng của tự do hàng hải và hàng không, tuân thủ luật pháp quốc tế, trong đó có UNCLOS 1982, duy trì và củng cố “Khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở” (FOIP), phản đối mọi hành vi đơn phương nhằm thay đổi hiện trạng, bày tỏ quan ngại sâu sắc về Luật Hải cảnh của Trung Quốc.

Xem thêm:

Bộ Quốc phòng Nhật bản ngày 2/6/2021: [Japan-Philippines Defense Ministers' Video Teleconference](#)

PNA ngày 4/6/2021: [PH, Japan to enhance defense cooperation](#)

Hội đàm Bộ trưởng Quốc phòng Việt Nam – Nhật Bản

Ngày 3/6/2021, Bộ trưởng Quốc phòng Việt Nam Phan Văn Giang và Bộ trưởng Quốc phòng Nhật Bản Kishi Nobuo đã tiến hành hội đàm trực tuyến. Hai bên thống nhất sớm triển khai các nội dung hợp tác quốc phòng song phương và đa phương ngay sau khi dịch Covid-19 được khống chế, cũng như cần sớm ký kết Thỏa thuận chuyển giao trang bị và công nghệ quốc phòng giữa Chính phủ Việt Nam và Chính phủ Nhật Bản.

Theo thông cáo của Bộ Quốc phòng Nhật Bản, Bộ trưởng Kishi bày tỏ tầm quan trọng của việc duy trì và củng cố “Khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và rộng mở (FOIP)”, bày tỏ ý định củng cố sự phản đối của cộng đồng quốc tế với mọi hành động đơn phương nhằm thay đổi hiện trạng một cách cưỡng ép. Ông cũng bày tỏ quan ngại sâu sắc với Luật Hải cảnh của Trung Quốc.

Xem thêm:

Quân đội nhân dân ngày 3/6/2021: [Bộ trưởng Bộ Quốc phòng Việt Nam và Nhật Bản hội đàm trực tuyến](#)

Bộ Quốc phòng Nhật Bản ngày 3/6/2021: [Japan-Vietnam Defense Ministers' Video Teleconference](#)

Phó Chủ tịch Ủy ban châu Âu thăm Đông Nam Á

Từ ngày 1-4/6/2021, Phó Chủ tịch Ủy ban châu Âu (EC) kiêm Đại diện cấp cao phụ trách chính sách an ninh và đối ngoại của Liên hiệp châu Âu (EU) Josep Borrell đã có chuyến thăm tới Indonesia và trụ sở ASEAN. Trong các cuộc gặp với Tổng thư ký ASEAN Lim Jock Hoi và Ủy ban các Đại diện thường trực ASEAN (CPR), ông Borrell đã thảo luận về tăng cường quan hệ giữa hai tổ chức, ủng hộ ASEAN trong những nỗ lực giải quyết vấn đề Myanmar, khởi động dự án Ứng phó và chuẩn bị cho đại dịch y tế ở Đông Nam Á trị giá 20 triệu euro, nâng cấp cơ quan đại diện của EU tại ASEAN từ “phái bộ” (“mission”) lên “phái đoàn” (“delegation”), cũng như một số lĩnh vực khác.

Xem thêm:

EEAS ngày 4/6/2021: [High Representative/Vice-President Josep Borrell concludes his visit to Indonesia and ASEAN](#)

EEAS ngày 3/6/2021: [Intervention by High Representative/Vice-President Josep Borrell at the meeting with ASEAN CPRs](#)

Thủ tướng Việt Nam – Trung Quốc điện đàm

Ngày 4/6/2021, Thủ tướng Việt Nam Phạm Minh Chính và Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường đã có cuộc điện đàm. Theo thông cáo của Việt Nam, ông Phạm Minh Chính khẳng định việc giữ gìn và phát triển tình hữu nghị truyền thống, quan hệ đối tác hợp tác chiến lược toàn diện Việt Nam - Trung Quốc luôn được Đảng, Chính phủ Việt Nam xác định là ưu tiên hàng đầu, trọng tâm trong chính sách đối ngoại của Việt Nam. Ông cũng đề nghị hai bên tăng cường hợp tác trong phòng, chống dịch COVID-19, mong muốn và tìm các giải pháp phù hợp, hiệu quả để Trung Quốc hợp tác, hỗ trợ thực hiện chiến lược vaccine của Việt Nam; nhấn mạnh tầm quan trọng của hợp tác nghề cá Vịnh Bắc Bộ và việc thúc đẩy sớm ký kết Thỏa thuận về thiết lập đường dây nóng về các vụ việc phát sinh đột xuất của hoạt động nghề cá trên biển Việt - Trung.

Về vấn đề trên biển, ông Phạm Minh Chính đề nghị cùng nỗ lực duy trì hòa bình, ổn định, xử lý ổn thỏa vấn đề trên biển theo tinh thần nhận thức chung cấp cao và thượng tôn pháp luật, trong đó có UNCLOS 1982, kiểm soát tốt bất đồng và thấu hiểu, quan tâm đến lợi ích, quyền lợi chính đáng, hợp pháp và bối cảnh của nhau để cùng thúc đẩy giải quyết vấn đề Biển Đông theo phương châm từ dễ đến khó, không để ảnh hưởng đến tổng thể quan hệ hai nước. Nỗ lực cùng ASEAN tích cực thúc đẩy đàm phán xây dựng Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC) có tiến triển, sớm đạt Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC) hiệu quả, thực chất.

Thông cáo của Việt Nam cho biết ông Lý Khắc Cường khẳng định mong muốn thúc đẩy các cơ chế đàm phán trên biển sớm đạt tiến triển thực chất, nhất là nỗ lực cùng ASEAN sớm đạt được COC. Tuy vậy, thông cáo của Trung Quốc không nhắc đến COC mà chỉ nhắc đến “xử lý ổn thỏa vấn đề trên biển” và “cùng bảo vệ hòa bình và ổn định của Nam Hải”.

Thông cáo của Trung Quốc cũng cho biết, về vấn đề phòng chống dịch COVID - ông Lý Khắc Cường khẳng định Trung Quốc muốn tăng cường hợp tác trong các mặt phòng chống dịch bệnh, nghiên cứu phát triển sản xuất vaccine, cũng như Trung Quốc sẽ tiếp tục dành sự hỗ trợ và trợ giúp cho Việt Nam theo khả năng của mình và mong Việt Nam tạo điều kiện thuận lợi cho công dân Trung Quốc tại Việt Nam tiêm vaccine.

Xem thêm:

Báo Tin tức ngày 4/6/2021: [Thủ tướng Phạm Minh Chính điện đàm với Thủ tướng Quốc vụ viên Trung Quốc](#)

Tân Hoa Xã ngày 4/6/2021: [李克强同越南总理范明政通电话](#)

CRI Tiếng Việt ngày 4/6/2021: [Thủ tướng Trung Quốc Lý Khắc Cường điện đàm với Thủ tướng Việt Nam Phạm Minh Chính](#)

China Daily ngày 6/5/2021: [Li: Beijing to strengthen cooperation with Hanoi](#)

Mỹ xác nhận thông tin Việt Nam mua máy bay huấn luyện T-6

Trong cuộc họp báo qua điện thoại ngày 4/6 do Bộ Ngoại giao Mỹ tổ chức, trả lời câu hỏi của phóng viên *Tuổi Trẻ* về hợp tác giữa Việt Nam và Không quân Mỹ, Tướng Kenneth S. Wilsbach, Tư lệnh Không quân Thái Bình Dương đã xác nhận thông tin Việt Nam sẽ mua máy bay huấn luyện T-6. Ông khẳng định cam kết của Mỹ sẽ hỗ trợ chuyển giao và đưa máy bay vào hoạt động, giúp không quân Việt Nam tăng cường năng lực đào tạo phi công.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Mỹ ngày 4/6/2021: [Briefing via Telephone with General Kenneth Wilsbach Commander, Pacific Air Forces \(PACAF\)](#)

Tuổi Trẻ ngày 4/6/2021: [Đại tướng Mỹ: Việt Nam mua máy bay huấn luyện quân sự T-6](#)

Tư lệnh Không quân Mỹ tại Thái Bình Dương chỉ trích hành vi “bất chính” của Trung Quốc tại Biển Đông

Cũng trong cuộc họp báo ngày 4/6/2021, ông Wilsbach gọi hành động của Trung Quốc là “bất chính”, khi nước này “chiếm các đảo không thuộc về họ ở Biển Đông và biển Hoa Đông, xây dựng đảo ở các vùng biển quốc tế chưa bao giờ thuộc về họ”. Ông cũng xác nhận Không quân Mỹ đang thực hiện hoạt động do thám ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, bao gồm Biển Đông.

Xem thêm:

ABS-CBN ngày 4/6/2021: [US commander blasts China's 'nefarious activities' in South China Sea](#)

V- CHUYỂN ĐỘNG ẨM ĐỘ DƯƠNG - THÁI BÌNH DƯƠNG

Thủy quân lục chiến Hoa Kỳ huấn luyện tại Okinawa

Từ ngày 24 đến 28/5/2021, khoảng 800 lính thủy đánh bộ Mỹ đã tham gia cuộc “Tập trận tác chiến trong rừng” ở khu huấn luyện phía bắc Okinawa, mô phỏng kiểu giao tranh mà lính thủy đánh bộ có thể đối mặt ở địa hình biển quan trọng trong chuỗi đảo đầu tiên chạy qua Okinawa, Đài Loan, Philippines và Borneo. Đây là khu vực tâm điểm của cuộc cạnh tranh quyền lực lớn giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc. Cuộc tập trận nhằm kiểm tra kỹ năng, sự bền bỉ và khả năng nhận định tình huống, thiết lập chỉ huy và kiểm soát của Thủy quân lục chiến trong môi trường khắc nghiệt mà họ có thể sẽ phải đối mặt nếu chiến đấu ở chuỗi đảo đầu tiên.

- Ngoài ra, thủy quân lục chiến Mỹ cùng Lữ đoàn hậu cần thủy quân đánh bộ số 3 (3rd Marine Logistics Group) và Tiểu đoàn Xây dựng Cơ động Hải quân số 4 (Naval Mobile Construction Battalion 4) sẽ tiến hành huấn luyện Thiết lập Căn cứ viễn chinh tiên tiến (Expeditionary Advanced Base Operations - EABO) trên các đảo xung quanh Okinawa, Nhật Bản trong khuôn khổ cuộc tập trận *Poseidon's Watchtower* diễn ra từ ngày 2 đến 17/6. Đây là cơ hội để diễn tập tích hợp để mô phỏng và thiết lập thiết lập các căn cứ viễn chinh tiên tiến trên các đảo Ukibaru và Irisuna ngoài khơi Okinawa gồm một boong-ke chính trên đảo Irisuna cùng với các boong-ke phụ trợ phân tán. Tập trận *Poseidon's Watchtower* là cơ hội để các lực lượng viễn chinh hải quân hoàn thiện các khái niệm hải quân, nâng cao kỹ năng tác chiến trong điều kiện môi trường ven biển vốn thiếu thốn các điều kiện hậu cần thiết yếu.

Xem thêm:

U.S. Indo-Pacific Command ngày 2/6/2021: [3D MLG, NMCB-4 Rehearse Naval Integration for Exercise Poseidon's Watchtower](#)

Stars and Stripes ngày 3/6/2021: [stripes - Marines train on Okinawa for jungle warfare in the Pacific](#)

Tư lệnh Ẩm Độ Dương - Thái Bình Dương của Mỹ thăm Hàn Quốc sau khi đến Nhật Bản

Đô đốc John Aquilino, Chỉ huy Tư lệnh Ẩm Độ Dương - Thái Bình Dương của Hoa Kỳ sẽ có chuyến thăm Hàn Quốc sau cuộc gặp với các thành viên cao cấp của chính phủ Nhật Bản bao gồm Thủ tướng Suga Yoshihide. Aquilino dự kiến sẽ có cuộc gặp với Bộ trưởng Quốc phòng Hàn Quốc, Suh Wook, Chủ tịch Hội đồng Tham mưu trưởng Liên quân, Won In-Choul và các quan chức Bộ ngoại giao và an ninh Hàn Quốc. Các quan chức chính phủ Hàn Quốc cho biết hai bên dự kiến sẽ tái khẳng định các cam kết an ninh chung.

Chuyến thăm của Tư lệnh trưởng Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tiếp sau các chuyến thăm của Bộ trưởng Ngoại giao và Quốc phòng, cũng như những cuộc gặp cấp nguyên thủ tại Nhà Trắng một lần nữa thể hiện tầm quan trọng của Nhật Bản và Hàn Quốc đối với Mỹ trong bối cảnh mới chỉ có cấp Thứ trưởng Ngoại giao Mỹ sang thăm một số nước Đông Nam Á.

Xem thêm:

UPI ngày 2/6/2021: [U.S. Indo-Pacific commander to visit South Korea after Japan stop](#)

Các nhà lập pháp Mỹ ủng hộ Sáng kiến Răn đe Thái Bình Dương nhưng không phải “phiên bản” của Biden

Nhóm gồm 15 nhà lập pháp Hạ viện do Hạ nghị sĩ Mike Gallagher đứng đầu đang kêu gọi cung cấp đầy đủ 4,7 tỷ USD cho Sáng kiến Răn đe Thái Bình Dương trong bối cảnh những chỉ trích việc đệ trình ngân sách quốc phòng mới của Tổng thống Biden không đạt được mục tiêu. Nhóm Nghị sĩ này muốn đáp ứng các yêu cầu mà người đứng đầu Bộ Tư lệnh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, Đô đốc Philip Davidson đã đệ trình lên Quốc hội vào tháng 3/2021, trong đó “yêu cầu một thể trận quân sự mạnh mẽ, cứng rắn và rộng mở hơn của Mỹ ở khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương”.

Mặc dù, ngân sách năm 2022 mới được công bố của Biden đã dành tới 5,1 tỷ USD cho Sáng kiến Răn đe Thái Bình Dương nhưng không đáp ứng yêu cầu của Bộ Tư lệnh Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, trong đó có ưu tiên hàng đầu về một hệ thống phòng thủ tên lửa để bảo vệ Guam do ngân sách của Biden chỉ cung cấp một nửa trong số 350 triệu USD được đề xuất. Ngoài ra, một dự án radar phòng thủ nội địa Hawaii cũng bị bỏ qua trong yêu cầu ngân sách mới.

Xem thêm:

Defense News ngày 3/6/2021: [Lawmakers champion China deterrence fund, but not Biden's version](#)

Nhóm G-7 dự kiến triển khai chiến lược xanh cạnh tranh với Vành đai và Con đường của Trung Quốc

Chiến lược, dự kiến được gọi là “Sáng kiến Xanh Sạch”, sẽ cung cấp một khuôn khổ để hỗ trợ phát triển bền vững và quá trình chuyển đổi xanh ở các nước đang phát triển. Sáng kiến này cũng sẽ nằm trong chương trình nghị sự của Hội nghị thượng đỉnh các nhà lãnh đạo nhóm G7 sẽ được tổ chức vào tuần tới đây.

Xem thêm:

Bloomberg ngày 1/6/2021: [G-7 Set to Back Green Rival to China's Belt and Road Program](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

Các nước thành viên bắt đầu thảo luận việc Anh gia nhập Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương

Mười một quốc gia thành viên của Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP) đã nhất trí bắt đầu đàm phán về việc Vương quốc liên hiệp Anh & Bắc Ireland gia nhập hiệp định thương mại.

Xem thêm:

Kyodo News ngày 2/6/2021: [11 TPP members to start talks concerning Britain's entry: Japan](#)

Chính quyền Biden-Harris công bố chiến lược chia sẻ vắc xin toàn cầu

Trong 25 triệu liều được phân bổ toàn cầu trong đợt đầu tiên, khoảng 7 triệu sẽ được dành cho Châu Á gồm các quốc gia và vùng lãnh thổ sau: Ấn Độ, Nepal, Bangladesh, Pakistan, Sri Lanka, Afghanistan, Maldives, Malaysia, Philippines, Việt Nam, Indonesia, Thái Lan, Lào, Papua New Guinea, Đài Loan và các đảo Thái Bình Dương.

Lượng vaccine gồm 25 triệu liều ban đầu này sẽ bao gồm các loại vaccine đã được phép sử dụng khẩn cấp ở Hoa Kỳ, do Pfizer-BioNTech, Moderna và Johnson & Johnson sản xuất. Trong đợt này sẽ không bao gồm hàng chục triệu liều do AstraZeneca phát triển do loại vaccine này vẫn đang trong quá trình đánh giá an toàn tại Hoa Kỳ.

Xem thêm:

Nhà Trắng ngày 3/6/2021: [FACT SHEET: Biden-Harris Administration Unveils Strategy for Global Vaccine Sharing, Announcing Allocation Plan for the First 25 Million Doses to be Shared Globally](#)

Các nhà lập pháp đảng cầm quyền Nhật Bản: Nhật Bản cần hướng dẫn quốc phòng mới cho vấn đề Đài Loan và Biển Đông

Tài liệu hướng dẫn đặt ra các vai trò và nhiệm vụ tương ứng của Lực lượng Phòng vệ Nhật Bản và quân đội Hoa Kỳ trong liên minh, cách thức hai bên hợp tác, vốn được soạn thảo lần đầu tiên vào năm 1978 trong thời kỳ Chiến tranh Lạnh, khi một cuộc xâm chiếm Hokkaido của Liên Xô

được coi là kịch bản đe dọa chính. Tài liệu này chỉ được sửa đổi hai lần kể từ đó: vào năm 1997 khi Triều Tiên thử tên lửa đạn đạo khiến viễn cảnh xung đột trên Bán đảo Triều Tiên trở nên rõ ràng, và vào năm 2015 khi Nhật Bản thông qua luật cho phép thực hiện quyền tự vệ tập thể có hạn chế.

Giờ đây, một nhóm các nhà lập pháp đảng cầm quyền Nhật Bản đã khuyến nghị Nhật Bản và Hoa Kỳ cập nhật hướng dẫn, đề xuất đưa eo biển Đài Loan thành tâm điểm chú ý, đồng thời nhấn mạnh việc chuẩn bị đối phó với Trung Quốc và sự bành trướng quân sự của nước này. Nhật Bản cũng được khuyến nghị tham gia vào các chiến dịch tự do hải hành mà Mỹ đang tiến hành để đối phó với sự bành trướng quân sự của Trung Quốc.

Xem thêm:

Nikkei Asia ngày 4/6/2021: [Japan needs new defense guidelines with US for Taiwan, lawmakers say](#)

Ba thượng nghị sĩ Hoa Kỳ đến thăm Đài Loan trong chuyến đi tới khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Các Thượng nghị sĩ Tammy Duckworth và Dan Sullivan của Ủy ban Vũ trang Thượng viện và Christopher Coons của Ủy ban Đối ngoại Thượng viện, đến thăm hòn đảo vào Chủ nhật và sẽ gặp Tổng thống Thái Anh Văn để thảo luận về an ninh và các vấn đề khác, chính phủ Đài Loan và Viện Mỹ tại Đài Loan (được coi là Đại sứ quán Mỹ tại Đài Bắc trên thực tế) cho biết vào thứ Bảy.

Christopher Coons là đồng minh của Tổng thống Joe Biden. Được biết trong chuyến đi này, phái đoàn Mỹ sẽ thông báo với Đài Loan kế hoạch của Mỹ cung cấp 750.000 liều vaccine cho Đài Loan để chống lại đại dịch COVID-19.

Chuyến đi được nhận định có thể sẽ khiến Trung Quốc khó chịu. Theo Jack Detsch, phóng viên của *Foreign Policy*, các quan chức quốc phòng Mỹ nhận định rằng Trung Quốc có xu hướng tăng cường các cuộc tập trận khi xảy ra các chuyến thăm không chính thức của chính giới Mỹ tới Đài Loan. Mỹ đang theo dõi sát sao để xem liệu các lực lượng này có được phối hợp nhiều hơn và phức tạp hơn, huy động nhiều lực lượng hải quân và tên lửa hơn hay không.

Xem thêm:

Reuters ngày 5/6/2021: [Three U.S. senators to visit Taiwan, trip likely to irritate China](#)

Đài Loan tiến hành thử nghiệm pháo bắn đạn thật ở Mỹ cho dự án xe bọc thép

Quân đội Đài Loan sẽ tiến hành các cuộc thử nghiệm bắn đạn thật đối với hai khẩu pháo xe tăng mà họ đặt mua từ Mỹ vào năm ngoái như một phần của dự án xe bọc thép mới trước khi chúng được chuyển đến quốc gia này vào tháng 9.

Xem thêm:

Taiwan News ngày 6/6/2021: [Taiwan to conduct live-fire cannon tests in US for armored vehicle project](#)

VI- QUAN HỆ HOA KỲ - TRUNG QUỐC

Các quan chức cấp cao của Hoa Kỳ và Trung Quốc tổ chức các cuộc đàm phán kinh tế qua video

Sáng ngày 2/6/2021, Lưu Hạc, Ủy viên Bộ Chính trị Đảng Cộng sản Trung Quốc, Phó Thủ tướng Quốc vụ viện, Trưởng đoàn Đối thoại Kinh tế Toàn diện Trung - Mỹ, đã tổ chức cuộc điện đàm với Bộ trưởng Ngân khố Hoa Kỳ Janet Yellen.

Theo *Tân Hoa Xã*, cả hai bên đều cho rằng quan hệ kinh tế Trung - Mỹ là rất quan trọng. Với thái độ bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau, hai bên đã tiến hành trao đổi sâu rộng về tình hình kinh tế vĩ mô và hợp tác trên các lĩnh vực đa phương và song phương, trao đổi thẳng thắn về các vấn đề cùng quan tâm và sẵn sàng tiếp tục duy trì liên lạc.

Còn theo thông cáo phía Mỹ, Bộ trưởng Yellen đã thảo luận về các kế hoạch của Chính quyền Biden-Harris nhằm hỗ trợ sự phục hồi kinh tế mạnh mẽ liên tục và tầm quan trọng của việc hợp tác trên các lĩnh vực có lợi cho Hoa Kỳ, đồng thời thẳng thắn giải quyết các vấn đề quan tâm. Bộ trưởng Yellen lưu ý rằng bà mong đợi các cuộc thảo luận trong tương lai với Phó Thủ tướng Lưu.

Theo *The Wall Street Journal*, trong những tháng gần đây, Bắc Kinh đã bày tỏ mong muốn khôi phục các cuộc gặp cấp cao thường xuyên giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ. Cái gọi là hình thức đối thoại chiến lược được đưa ra lần đầu tiên dưới thời chính quyền George W. Bush, nhưng đã bị chính quyền Trump bãi bỏ, coi đó là một thực hành trói buộc Hoa Kỳ trong các cuộc thảo luận không có kết quả. Khi mối quan hệ Mỹ - Trung trở nên cạnh tranh hơn, Bắc Kinh coi cơ chế này như một yếu tố ổn định để giảm nguy cơ xung đột. Cho đến nay, nhóm Biden tỏ ra không quan tâm đến việc thiết lập lại các cuộc đàm phán.

“Tôi sẽ mong đợi rằng vấn đề quản lý tiền tệ của Trung Quốc đã được thảo luận trong cuộc thảo luận hai bên,” một cố vấn của chính phủ Bắc Kinh cho biết.

Vài giờ sau cuộc thảo luận, *Taoran Notes*, một tài khoản mạng xã hội liên kết với *Nhật báo Kinh tế* được Bắc Kinh sử dụng để đưa ra những kỳ vọng đối với các cuộc đàm phán thương mại Trung - Mỹ, tuyên bố giao tiếp giữa Trung Quốc và Mỹ về kinh tế và thương mại đã được khôi phục sau thời gian im lặng.

Taoran Notes nói thêm rằng thương mại và kinh tế vẫn là những “viên đá lót” để phát triển quan hệ Trung - Mỹ và hai cuộc hội đàm “đã bộc lộ cùng một thông điệp: giải pháp thực dụng mới là vấn đề quan trọng nhất”.

Xem thêm:

Tân Hoa Xã ngày 2/6/2021: [Chinese, US senior officials hold video talks over economic ties](#)

Tân Hoa Xã ngày 2/6/2021: [刘鹤与美财政部长耶伦视频通话-新华网](#)

U.S. Department of The Treasury ngày 1/6/2021: [READOUT: Secretary of the Treasury Janet L. Yellen's Virtual Meeting With Vice Premier of China Liu He](#)

The Wall Street Journal ngày 1/6/2021: [Janet Yellen and China's Liu He Speak by Video Call](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

South China Morning Post ngày 2/6/2021: [China-US economic chiefs Liu He, Janet Yellen in 'candid' virtual talks](#)

Thứ trưởng Ngoại giao Tạ Phong tiếp Chủ tịch Disney Resort Thượng Hải

Tạ Phong (谢锋/Xie Feng) nói rằng lịch sử phát triển mối quan hệ Trung Quốc-Hoa Kỳ cho thấy Trung Quốc và Hoa Kỳ có lợi khi hợp tác và mất mát khi đối đầu. Mối quan hệ Trung Quốc-Hoa Kỳ bây giờ đang ở một ngã tư quan trọng. Sự phát triển lành mạnh và ổn định của mối quan hệ Trung Quốc-Hoa Kỳ phục vụ lợi ích của mọi thành phần của hai nước, trong đó có cộng đồng doanh nghiệp, đồng thời cũng là nguyện vọng chung của cộng đồng quốc tế. Hai bên cần thực hiện đúng tinh thần cuộc điện đàm giữa hai nguyên thủ, tăng cường đối thoại và liên lạc, mở rộng hợp tác thiết thực, quản lý đúng đắn những khác biệt, tránh xung đột và đối đầu nhằm đưa quan hệ Trung - Mỹ trở lại con đường phát triển lành mạnh và ổn định. Ông hy vọng rằng Disney và các công ty khác của Hoa Kỳ tại Trung Quốc có thể chia sẻ câu chuyện thành công của sự hợp tác đôi bên cùng có lợi giữa Trung Quốc và Hoa Kỳ một cách tự tin.

Xem thêm:

Bộ Ngoại giao Trung Quốc ngày 1/6/2021: [Vice Foreign Minister Xie Feng Meets with Shanghai Disney Resort President](#)

Biden thay đổi danh sách đen các công ty Trung Quốc “đe dọa an ninh Mỹ”

Một lệnh hành pháp mà ông Joe Biden ký hôm thứ Năm nâng tổng số công ty Trung Quốc bị cấm nhận đầu tư của Mỹ lên 59 công ty và cho thấy chính quyền của ông đang tiếp tục một số chính sách cứng rắn với Trung Quốc mà cựu Tổng thống Donald Trump để lại.

Emily Weinstein lập danh sách các công ty, so sánh giữa danh sách của Bộ Quốc phòng Mỹ và danh sách của ông Biden, cho thấy một số công ty đã được rút khỏi danh sách mới nhưng cũng có một số tên tuổi mới được bổ sung. Hiện chưa biết những tiêu chí nào cho việc rút ra hay thêm vào này.

Phản hồi lệnh hành pháp mới này của Chính quyền Biden, Người phát ngôn Bộ Ngoại giao Trung Quốc nói rằng "Động thái này đã phá vỡ nghiêm trọng các quy tắc và trật tự thị trường bình thường. Nó không chỉ làm suy yếu các quyền và lợi ích hợp pháp của các công ty Trung Quốc mà còn làm tổn hại đến lợi ích của các nhà đầu tư toàn cầu, bao gồm cả các nhà đầu tư ở Mỹ. Trung Quốc sẽ thực hiện các biện pháp cần thiết để kiên quyết bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các doanh nghiệp Trung Quốc và hỗ trợ họ bảo vệ quyền và lợi ích của mình theo luật định."

Xem thêm:

Emily Weinstein: [Bảng so sánh danh sách các công ty quân sự Trung Quốc của Bộ Quốc phòng Mỹ và theo Lệnh Hành pháp của Tổng thống Biden](#)

Nhà Trắng ngày 3/6/2021: [Executive Order on Addressing the Threat from Securities Investments that Finance Certain Companies of the People's Republic of China](#)
[Foreign Ministry Spokesperson Wang Wenbin's Regular Press Conference on June 3, 2021](#)

Apple tăng phụ thuộc vào các nhà cung cấp Trung Quốc bất chấp chiến tranh thương mại

Apple đã công bố danh sách 200 nhà cung cấp hàng đầu của mình lần đầu tiên sau hai năm, cho thấy sự phụ thuộc ngày càng tăng vào các công ty Trung Quốc - ngay cả khi một số công ty đã mở rộng sản xuất sang Việt Nam và Ấn Độ để tránh thuế quan và kiểm soát xuất khẩu của Hoa Kỳ. Trong khi đó, công ty phụ thuộc ít hơn vào các nhà cung cấp có trụ sở tại Nhật Bản hoặc Hoa Kỳ.

Xem thêm:

The Information ngày 2/6/2021: [Apple's Supplier List Shifts Towards China Despite Trade War](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

VII- QUAN HỆ AUSTRALIA - TRUNG QUỐC

Thủ tướng Morrison: Trung Quốc đang cố gắng “phá hoại an ninh của Úc và New Zealand”

Hôm 31/5/2021, Thủ tướng Australia Scott Morrison và người đồng cấp New Zealand, Jacinda Ardern, đã có một cuộc hội đàm trực tiếp đầu tiên kể từ khi đại dịch COVID-19 xảy ra để bàn về cách ứng phó với sự trỗi dậy của Trung Quốc. Trong cuộc họp báo chung sau đó, Ardern và Morrison đã thể hiện trước báo giới về sự thống nhất của họ đối với vấn đề Trung Quốc và các vấn đề thương mại và an ninh quốc tế.

Không nhắc trực tiếp tới Trung Quốc trước báo giới, ông Morrison cảnh báo rằng "có những kẻ ở xa đây sẽ tìm cách chia rẽ chúng ta" và bất kỳ lực lượng nào cố gắng đánh bại mối quan hệ đối tác giữa Úc và New Zealand sẽ không thành công.

Ông nói Australia và New Zealand sẽ không bao giờ đánh đổi chủ quyền hay các giá trị của họ.

Trước đó, New Zealand đã bị cáo buộc có quan hệ thân thiện với Trung Quốc và coi trọng lợi ích kinh tế hơn mối quan tâm về nhân quyền. Tháng Giêng vừa rồi, Bộ trưởng Thương mại New Zealand đã gợi ý rằng Canberra nên noi gương Wellington và thể hiện “sự tôn trọng” và “ngoại giao hơn” khi giao dịch với Bắc Kinh. Tháng trước, Wellington đã chống lại các nỗ lực của Canberra nhằm mở rộng vai trò của *Five Eyes* ngoài thông tin tình báo sang vai trò phối hợp thông điệp ngoại giao về Trung Quốc.

Xem thêm:

Financial Times ngày 31/5/2021: [China trying ‘to undermine Australia and New Zealand’s security’, warns Morrison](#). Một bản PDF được lưu trữ [ở đây](#).

The Guardian ngày 31/5/2021: [Ardern and Morrison present united front on China, warning of ‘those who seek to divide us’](#)

The Guardian ngày 1/6/2021: [China accuses Morrison and Ardern of ‘gross interference’ on Xinjiang and South China Sea](#)

VIII- QUAN HỆ EU - TRUNG QUỐC

Lập trường của Văn phòng Thương mại EU về việc Nghị viện Châu Âu đóng băng quá trình phê chuẩn Thỏa thuận đầu tư EU - Trung Quốc

Văn phòng Thương mại Liên minh Châu Âu tại Trung Quốc (Văn phòng Thương mại Châu Âu) đã ủng hộ đàm phán Thỏa thuận đầu tư EU - Trung Quốc (CAI) trong nhiều năm và rất vui mừng khi thấy EU và Trung Quốc đi đến một thỏa thuận chính trị vào tháng 12/2020. Rất tiếc vì những xích mích ngoại giao sau đó giữa EU và Trung Quốc đã khiến quá trình phê chuẩn của CAI bị đóng băng vô thời hạn.

Cộng đồng doanh nghiệp châu Âu tại Trung Quốc hy vọng rằng mỗi bên sẽ xem xét cách họ có thể tiến hành để đi tới đạt được thỏa thuận.

Văn phòng Thương mại Châu Âu kêu gọi cả EU và Trung Quốc tăng cường can thiệp sâu hơn vào các lĩnh vực khác nếu có thể. Joerg Wuttke, Chủ tịch Văn phòng Thương mại Liên hiệp Châu Âu tại Trung Quốc cho biết: “Sau bảy năm đàm phán, có vẻ như chúng tôi sẽ cần thêm bảy năm nữa để phê chuẩn CAI”. “Trong thời gian đó, Trung Quốc có thể thể hiện thiện chí bằng cách đơn phương hiện thực hóa các cam kết của mình và thúc đẩy hơn nữa chương trình cải cách và mở cửa, đó là lợi ích tốt nhất của nước này trong mọi trường hợp.”

Xem thêm:

European Chamber ngày 28/5/2021: [European Chamber Stance on the European Parliament Freezing of the CAI Ratification Process](#)

IX- PHÂN TÍCH/BÌNH LUẬN

Khang Vũ: Tại sao chính sách liên minh của Trung Quốc và Việt nam không khác biệt?

Phản hồi bài viết “The gulf between Chinese and Vietnamese alliance policies” của tác giả Ngô Di Lân ngày 27/5 trên trang *Diplomat*, tác giả Khang Vũ chỉ ra lợi ích an ninh và giá trị ý thức hệ vẫn là cơ sở của chính sách liên minh của Trung Quốc và Việt Nam.

Đầu tiên, tác giả bảo vệ quan điểm cho rằng Hiệp ước Việt – Lào năm 1977 có thể xem là hiệp ước liên minh, qua các bằng chứng lịch sử. Khang Vũ chỉ ra Việt Nam và Lào đã ký Hiệp ước Phòng thủ chung ngày 22/9/1977, cũng như qua phát biểu của nhiều quan chức Lào và việc Việt Nam gửi quân sang Lào để chứng minh nhận định này.

Thứ hai, về nhận định của Ngô Di Lân cho rằng Mỹ và Trung Quốc là các đồng minh phi chính thức trong thập niên 1980, Khang Vũ cho rằng lý thuyết của anh chỉ áp dụng cho trường hợp ngoài nước Mỹ, cũng như quan hệ Mỹ - Trung không thể so sánh với quan hệ Mỹ - Đài Loan khi Trung Quốc vẫn gọi Mỹ là “đế quốc”, “kẻ thù ý thức hệ”.

Thứ ba, về luận điểm sức mạnh quốc gia ảnh hưởng đến mục tiêu liên minh, Khang Vũ cho rằng các nước đều coi liên minh là công cụ để tăng cường an ninh. Các nhà lãnh đạo cũng cần tính đến các thách thức trong nội bộ, qua đó tác động đến cách thức liên minh.

Đối với luận điểm của Ngô Di Lân cho rằng Việt Nam từng liên minh vì không thể tự bảo vệ bản thân, Khang Vũ chỉ ra một số nhà nghiên cứu cho rằng liên minh Việt – Lào cho Việt Nam cơ hội kiểm soát Lào, do đó, khó có thể phân biệt giữa việc liên minh để kiểm soát và liên minh để phòng bị nước đôi trước các thách thức. Đối với luận điểm cho rằng Việt Nam lựa chọn không liên kết vì lo ngại các liên minh và là một nước nhỏ, Khang Vũ chỉ ra chưa rõ rằng Việt Nam liệu có liên minh khi bị tình thế thúc ép hay không, cũng như Việt Nam đã phá lệ với Lào.

Xem thêm:

Diplomat ngày 3/6/2021: [Why There Is No Gulf Between Chinese and Vietnamese Alliance Policies: A Response](#)

Manoj Harjani: Đông Nam Á liệu đã sẵn sàng cho phân tách Mỹ - Trung về công nghệ?

Tác giả cho rằng lợi ích của Đông Nam Á và Mỹ trong bối cảnh Mỹ - Trung phân tách về công nghệ là khác nhau, khi Mỹ muốn đối phó với “con đường tơ lụa kỹ thuật số” (DSR) hay hạn chế Trung Quốc xuất khẩu công nghệ.

Trong tương lai gần, ASEAN chưa thể thiết lập môi trường có các luật lệ và quy định hài hòa để đối phó với các biện pháp bảo hộ nổi lên từ cạnh tranh công nghệ Mỹ - Trung. Tuy vậy, khối này đã có những bước đi đúng hướng. Tác giả cho rằng khó khăn phía trước vẫn còn, khi cơ sở hạ tầng kỹ thuật số của Trung Quốc đang thâm nhập sâu vào khu vực.

Trong bối cảnh Trung Quốc đang cố gắng đẩy mạnh sự phụ thuộc lẫn nhau qua DSR, tác giả cho rằng Mỹ cần có chiến lược bao hàm hơn để không bỏ qua các quốc gia “dân chủ công nghệ”.

Xem thêm:

Interpreter ngày 31/5/2021: [Is Southeast Asia ready for a US-China tech decoupling?](#)

Leo Suryadinata: Sự trỗi dậy của Trung Quốc tác động tới bản sắc dân tộc ở Đông Nam Á

Tác giả cho rằng, từ thời Chu Ân Lai đến thời Đặng Tiểu Bình, chính sách với người Hoa ở nước ngoài của Trung Quốc là “lạc địa sinh căn”, khuyến khích người Hoa lấy quốc tịch và hòa nhập vào xã hội địa phương. Tuy vậy, trong thế kỷ 21, khi Trung Quốc trỗi dậy, chính sách của nước này thay đổi với làn sóng “tân di dân”, tức những người mới di cư từ Trung Quốc. Bắc Kinh thúc đẩy chính sách “lạc diệp quy căn” (lạc rụng về cội), làm mờ ranh giới giữa Hoa kiều và người Hoa ở nước ngoài, cũng như thúc giục người Hoa, bất kể quốc tịch, hướng về Trung Quốc, phục vụ lợi ích của Bắc Kinh.

Phản ứng của người Hoa ở Indonesia, Malaysia, Philippines, Singapore và Thái Lan khá im lặng, khi họ đã “bản địa hóa” và tham gia chính trị bản địa. Chính sách của Bắc Kinh cũng không thu hút sự chú ý của các chính phủ Đông Nam Á khi họ phải lo đến các vấn đề nội bộ.

Tuy vậy, chính sách mới của Trung Quốc có thể ảnh hưởng đến bản sắc của người Hoa tại Đông Nam Á và gây căng thẳng sắc tộc. Điều này sẽ tác động tiêu cực tới ổn định về chính trị và kinh tế ở các quốc gia này. Nó cũng sẽ khiến người Trung Quốc mới nhập cư vào Đông Nam Á khó hòa nhập hơn.

Xem thêm:

ISEAS Perspective 2021/74: [A Rising China Affects Ethnic Identities in Southeast Asia](#)

Brahma Chellaney: Trung Quốc thích thú khi thế giới chia rẽ về Myanmar

Tác giả cho rằng cuộc đảo chính ở Myanmar có thể khiến nhiều nhân vật đối lập và người tị nạn chạy sang các quốc gia láng giềng. Đây là nguyên nhân khiến các quốc gia này lựa chọn chính sách can dự với chính quyền quân sự Myanmar, bao gồm thúc giục chính quyền quân sự xử lý bất ổn trong nước qua hòa giải chính trị.

Trong khi đó, Mỹ và EU lựa chọn giải pháp trừng phạt, cô lập Myanmar. Tác giả chỉ ra chính sách cứng rắn với Myanmar sẽ có lợi cho Trung Quốc, khi nó không cho chính quyền quân sự dân tộc chủ nghĩa ở Myanmar lựa chọn nào khác. Tác giả lấy Campuchia như một ví dụ cho việc một quốc gia bị quốc tế cô lập rơi vào vòng tay của Trung Quốc.

Ông cũng cho rằng sự khác biệt trong cách xử lý vấn đề Myanmar cũng thể hiện sự khác biệt giữa giá trị của phương Tây và phương Đông. Kết luận lại, tác giả cho rằng việc thuyết phục các tướng lĩnh Myanmar để dừng đàn áp và thả tù nhân chính trị sẽ có hiệu quả hơn cách tiếp cận cứng rắn của phương Tây hiện nay.

Xem thêm:

Nikkei Asia ngày 1/6/2021: [China rubs its hands amid international divide over Myanmar](#)

Joshua Kurlantzick: Chính sách lấy lòng Trung Quốc của Duterte đã phá sản

Tác giả cho rằng, cách tiếp cận của Tổng thống Philippines Rodrigo Duterte đã thất bại trong việc thay đổi hành vi của Trung Quốc. Trong vấn đề lãnh thổ, Bắc Kinh vẫn đối xử với ông Duterte như đối xử với các lãnh đạo Việt Nam, nước có cách tiếp cận cứng rắn hơn. Chính sách của ông Duterte vừa không thể bảo vệ an ninh của Philippines, vừa không giúp ích cho nền kinh tế khi các dự án đầu tư của Trung Quốc triển khai chậm chạp, viện trợ phát triển từ Trung Quốc chỉ chiếm tỷ trọng nhỏ.

Xem thêm:

World Politics Review ngày 2/6/2021: [Duterte's Ingratiating Approach to China Has Been a Bust.](#)

Seema Sengupta: Sự sa lầy của Bộ Tứ gây nên căng thẳng ở Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương

Trong bài viết trên tờ *Khmer Times* của Campuchia, tác giả cho rằng, trong khi Bộ Tứ được kỳ vọng sẽ lấp các lỗ hổng địa chính trị xuất hiện sau Chiến tranh Lạnh, việc khối này nhấn mạnh quá mức vào an ninh, cũng như hoang tưởng cực đoan về Trung Quốc đã khiến Bộ Tứ trở thành nhóm quốc gia khép kín chống Trung Quốc về ý thức hệ. Theo tác giả, các quốc gia sẽ tìm cách cân bằng giữa Bắc Kinh và Washington, thay vì chọn phe.

Xem thêm:

Khmer Times ngày 2/6/2021: [Quad quagmire ignites tension in Indo-Pacific](#)

X- BÁO CÁO CHÍNH SÁCH/NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Đỗ Thanh Hải (2021) Vietnam and China: ideological bedfellows, strange dreamer

Journal of Contemporary East Asia Studies, DOI: 10.1080/24761028.2021.1932018

Trong nghiên cứu đăng trên *Tạp chí Nghiên cứu Đông Á đương đại (JCEAS)*, tác giả Đỗ Thanh Hải khảo sát quan hệ Việt Nam – Trung Quốc từ chiến tranh lạnh đến nay. Ông cho rằng, mối quan hệ Việt – Trung trong thời kỳ này đã chuyển từ thù địch sang hữu nghị, từ tách rời đến liên kết về kinh tế, rồi lại từ thân thiết đến gia tăng đối đầu. Tác giả cho rằng quan hệ song phương là

sản phẩm của sự tương tác ra bốn thành tố chính: môi trường quốc tế và an ninh, chính trị nội bộ, lợi ích kinh tế, cũng như nhận thức và bản sắc của người dân. Trong từng thời điểm nhận định, một số nhân tố tỏ ra vượt trội, trong khi một số nhân tố kém ảnh hưởng hơn. Ngoài ra, vai trò của sự tương đồng ý thức hệ càng lúc càng nhỏ, chủ nghĩa thực dụng về kinh tế và chính trị ngày càng có ảnh hưởng.

Xem toàn văn bài nghiên cứu tại [đây](#).

Raul (Pete) Pedrozo (2021) Is a South China Sea Code of Conduct viable?

International Law Studies Vol. 97

Sau khi Trung Quốc chiếm đóng trái phép Đá Vành Khăn vào tháng 1/1995, ASEAN đã đưa ra một thông cáo chung vào năm 1996 nhằm bày tỏ quan ngại về vấn đề Biển Đông, đồng thời kêu gọi “giải quyết tranh chấp một cách hòa bình và dựa trên sự tự kiềm chế của các bên liên quan”, các Bộ trưởng ASEAN cũng tán thành ý tưởng về việc ký kết một bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông. Trong 3 năm tiếp theo, các quốc gia thành viên ASEAN đã hoàn thành dự thảo quy tắc ứng xử, và cung cấp cho Trung Quốc vào năm 1999 để xem xét tại cuộc họp đầu tiên của Nhóm công tác Tham vấn các quan chức cấp cao ASEAN-Trung Quốc về Quy tắc ứng xử.

Sau ba năm đàm phán, hai bên đã kết thúc bằng một Tuyên bố đầy khát vọng và không ràng buộc là Tuyên bố về ứng xử của các bên ở Biển Đông (DOC) vào ngày 4/11/2002. Mặc dù vậy, DOC được xem là bước quan trọng đầu tiên để thiết lập các điều kiện cho một giải pháp hòa bình và lâu dài đối với các tranh chấp ở Biển Đông. Tuy nhiên, niềm vui về một DOC ra đời không kéo dài được lâu khi trên thực tế Trung Quốc luôn tìm cách phớt lờ các quy định có trong tuyên bố này, đe dọa sử dụng vũ lực chống lại các bên tranh chấp khác.

Đến thời điểm hiện tại, sau 2 thập kỷ nhờ vào sự cản trở của Trung Quốc cũng như những phớt lờ về DOC của quốc gia này, một COC có tính ràng buộc như mong đợi của các quốc gia vẫn là điều khó nắm bắt và chưa thể thực hiện được. Vào tháng 8/2020, Trung Quốc tiếp tục kêu gọi các đối tác ASEAN nối lại các cuộc đàm phán về COC, tuy nhiên theo tác giả Raul (Pete) Pedrozo, sau khi nghiên cứu và kiểm tra các tình huống một cách kỹ lưỡng, COC đã không còn phù hợp do Trung Quốc đã thay đổi đáng kể hiện trạng Biển Đông trong thập kỷ qua.

Trong bài nghiên cứu tác giả Raul (Pete) Pedrozo đã đưa ra lý giải nguyên nhân tại sao Trung Quốc đột lại đột nhiên quan tâm đến các cuộc đàm phán về COC, bên cạnh đó tác giả cũng đặt ra câu hỏi liệu rằng các quốc gia ASEAN có bị ám ảnh bởi một COC ảo tưởng đến mức các quốc gia này sẽ đánh mất tính khách quan và chấp nhận một bộ quy tắc tồi tệ hơn là việc không có COC nào được ký kết trên thực tế hay không?

Qua đó, tác giả cho rằng Trung Quốc khẳng định họ có toàn quyền kiểm soát Hoàng Sa, bãi cạn Scarborough và đã hoàn thành các dự án cải tạo và quân sự hóa các địa điểm đã chiếm đóng ở Trường Sa. Tại thời điểm này, CHND Trung Hoa không có gì để mất và quốc gia này cũng đang tiến hành mọi cách để đạt được mục tiêu thúc đẩy an ninh quốc gia và lợi ích kinh tế của mình ở Biển Đông thông qua COC, để đạt được tất cả những mục tiêu này phải dựa trên ASEAN và một Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương tự do và cởi mở khu vực.

Tuy nhiên tác giả cũng khẳng định, những gì Trung Quốc đang tiến hành trên thực tế đang đe dọa đến quyền lợi của các quốc gia khác cũng như việc Trung Quốc tiến hành cải tạo ở ạt đối với các cấu trúc mà quốc gia này chiếm đóng, thiết lập các tiền đồn và tiến hành quân sự hóa tại Biển Đông, đây là những điều đi ngược lại với những gì mà COC ràng buộc. Ngoài ra việc Trung Quốc đề xuất việc cấm các bên tham gia vào hoạt động khai thác dầu khí với các công ty đến từ các quốc gia bên ngoài khu vực là vi phạm quyền chủ quyền của các bên tranh chấp khác trong vùng EEZ của họ, đồng thời đây cũng là động thái cho thấy việc Trung Quốc đang có ý đồ độc quyền đối với việc phát triển hydrocacbon ở Biển Đông. Tác giả cũng lưu ý rằng Tòa trọng tài Biển Đông đã kết luận Trung Quốc vi phạm Điều 77 của UNCLOS, đối với các quyền chủ quyền của Philippines liên quan đến nguồn tài nguyên phi sinh vật ở thềm lục địa của nước này trong vùng lân cận của Bãi Cỏ Rong. Trên thực tế hành vi này cũng tiếp tục được thực hiện đối với các khu vực thuộc quyền chủ quyền của Việt Nam, Malaysia và Philippines.

Liên quan đến việc lý giải cho câu hỏi liệu rằng các quốc gia ASEAN có bị ám ảnh bởi một COC đến mức các quốc gia này sẽ đánh mất tính khách quan và chấp nhận một bộ quy tắc tồi tệ hơn là việc không có COC nào được ký kết trên thực tế hay không, tác giả Raul (Pete) Pedrozo cho rằng những quyền lợi của Hoa Kỳ tại Biển Đông sẽ là yếu tố quan trọng chi phối vấn đề này, các lợi ích của Hoa Kỳ tại Biển Đông và một trật tự mà quốc gia này đang xây dựng tại Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương sẽ không cho phép Trung Quốc đạt được những mục đích của mình về một COC kiểu Trung Quốc.

Nói tóm lại, tác giả kết luận các quốc gia và đồng minh trong khu vực đang trông đợi Hoa Kỳ thực hiện vai trò lãnh đạo nhằm duy trì một trật tự khu vực tôn trọng chủ quyền, độc lập và thịnh vượng kinh tế của tất cả các quốc gia. Một Bộ quy tắc ứng xử yếu kém, không ràng buộc ra đời sẽ cho phép Trung Quốc tiếp tục đe dọa và quấy rối các nước láng giềng và không duy trì được hòa bình và ổn định trong khu vực. Một Bộ Quy tắc ứng xử yếu kém cũng sẽ nâng cao và hợp pháp hóa vị thế và sự thống trị của Trung Quốc đối với Biển Đông và ASEAN, đồng thời cho phép Trung Quốc tiếp tục khẳng định quan điểm của quốc gia mình rằng trật tự dựa trên quy tắc vốn là nền tảng cho sự phát triển của khu vực trong 5 thập kỷ qua.

Tài toàn văn nghiên cứu tại [đây](#).

Malcolm Cook: Thách thức của Australia ở Biển Đông

Lowy Institute Policy Briefs

Tác giả chỉ ra rằng Australia đang phải đối mặt với hai thách thức chính ở Biển Đông, liên quan đến Bộ quy tắc ứng xử ở Biển Đông (COC) và các Chiến dịch Tự do hàng hải (FONOP). Đầu tiên, tác giả cho rằng Trung Quốc sẽ không chấp nhận một COC phù hợp với phán quyết Tòa Trọng tài. Điều này sẽ đi ngược lại lợi ích của Australia. Tuy vậy, nếu Australia không ủng hộ COC, quan hệ của nước này với các nước Đông Nam Á, ASEAN và Trung Quốc sẽ xấu đi. Thứ hai, chính quyền của Tổng thống Mỹ Joe Biden có thể thúc giục Australia thực hiện các chiến dịch tự do hàng hải (FONOP) ở Biển Đông, nhưng hành động này có thể gây nên phản ứng mạnh mẽ từ Trung Quốc.

Theo tác giả, Australia cần có các tuyên bố ủng hộ với các nước Đông Nam Á ven Biển Đông trong chỉ trích các hành động của Trung Quốc, cũng như khuyến khích các nước này không ký vào COC nếu nó mâu thuẫn với Phán quyết Tòa trọng tài 2016, không thực hiện FONOP bên trọng phạm vi 12 hải lý từ các thực thể được Trung Quốc tuyên bố chủ quyền, tập trận song phương và đa phương hẹp với các nước Đông Nam Á ven Biển Đông, cũng như ủng hộ đưa Biển Đông vào cuộc họp lãnh đạo nhóm Bộ Tứ.

Xem toàn văn báo cáo tại [đây](#).

The La Trobe Asia Brief Issue No. 5 – 2021: Australia-Southeast Asia relations - The post COVID-19 regional order

Báo cáo *The La Trobe Asia Brief* số 5-2021 tập hợp các bài viết về quan hệ giữa Australia và ASEAN sau đại dịch.

Tác giả Lina Alexandra cho rằng quan hệ ASEAN – Australia sau đại dịch có các thuận lợi như Australia tiếp tục tham gia các diễn đàn do ASEAN dẫn dắt, ủng hộ Hiệp định đối tác kinh tế toàn diện khu vực (RCEP), cũng như Australia đã hỗ trợ các nước Đông Nam Á trong đại dịch. Tuy vậy, mối quan hệ cũng phải đối mặt với một số thách thức. Đầu tiên, việc Bộ Ngoại giao và Thương mại Australia bị giảm ngân sách cho thấy nước này giảm phụ thuộc vào ngoại giao, cũng như Australia đã giảm nguồn vốn ODA từ 44 triệu AUD xuống 4 triệu AUD. Thứ hai, Tài liệu Chiến lược Quốc phòng 2020 khẳng định Australia sẽ tái định hướng khả năng quốc phòng đến khu vực, điều ASEAN lo ngại sẽ làm leo thang căng thẳng. Thứ ba, Australia sẽ theo dõi chặt chẽ cách ASEAN xử lý vấn đề Myanmar. Do đó các nước ASEAN cần chứng tỏ họ đáng giá để trở thành đối tác chiến lược với các quốc gia tầm trung và cả cường quốc.

Tác giả Malcolm Cook chỉ ra trong khi ASEAN có vai trò lớn hơn với Australia trong khu vực Đông Nam Á, ASEAN và các nước Đông Nam Á có vai trò nhỏ hơn với Australia bên ngoài khu vực, được thể hiện qua Hội nghị Thượng đỉnh Bộ Tứ tháng 3/2021 – lần đầu tiên lãnh đạo Mỹ, Nhật Bản, Ấn Độ, Australia gặp nhau mà không có Trung Quốc, bên ngoài cơ chế Hội nghị cấp cao Đông Á (EAS) do ASEAN dẫn dắt, cũng như khác biệt trong quan điểm của ASEAN với Australia về Trung Quốc.

Tác giả Lê Thu Hường cho rằng quan hệ Australia – Việt Nam đang và sẽ phát triển tốt. Quan điểm chiến lược của hai nước càng ngày càng gần nhau, cũng như thấy đối tác có hiệu quả trong mục tiêu chiến lược của mỗi nước. Bà cho rằng mối quan hệ này cần phải được quan tâm nhiều hơn, cụ thể là từ phía Australia.

Xem toàn văn báo cáo tại [đây](#).

Mohd Faudzi Zahari & Noraini Zulkifli (2021) Foreign activities in exclusive economic zone (EEZ)- Malaysia's response

Asian Journal of Law and Governance Vol. 3 No.2: 1-13

Là một quốc gia biển, Malaysia đã phát triển năng lực hàng hải của mình để bảo vệ lợi ích quốc gia trên biển cũng như trong vùng đặc quyền kinh tế (EEZ). Bất kỳ hoạt động nào có thể đe dọa sức mạnh của nền kinh tế Malaysia đều có thể bị coi là chống lại lợi ích quốc gia và phải có hành động nghiêm khắc để ngăn chặn nó. Đặc biệt, Biển Đông ngày càng có ý nghĩa quan trọng không chỉ về mặt chiến lược quốc phòng mà ngay cả trong phát triển kinh tế của đất nước đối với Malaysia. Tuy nhiên các nguồn tài nguyên trù phú trên biển cũng thu hút sự chú ý của các quốc gia nước ngoài đến và tiến hành các hoạt động bất hợp pháp trong vùng đặc quyền kinh tế của Malaysia. Chính vì vậy, trong bài nghiên cứu về phản ứng của Malaysia đối với các hoạt động của nước ngoài trong vùng đặc quyền kinh tế, hai tác giả Faudzi Zahari và Noraini Zulkifli đã tiến hành phân tích hoạt động của nước ngoài trong EEZ Malaysia cũng như những tác động của nó đối với nền an ninh hàng hải của quốc gia này từ đó đưa ra những kết luận về phản ứng của các lực lượng an ninh và cơ quan hữu quan. Cụ thể, trong bài nghiên cứu của mình, hai tác giả muốn làm rõ các vấn đề sau đây:

Đầu tiên, hai tác giả Faudzi Zahari và Noraini Zulkifli đã chỉ ra các vấn đề an ninh phi truyền thống diễn ra trong EEZ của Malaysia trong thời gian gần đây. Trong đó các vấn đề liên quan đến việc xác định ranh giới EEZ giữa Malaysia và các quốc gia láng giềng, đặc biệt là các tuyến đường hàng hải ở Biển Đông gây khó khăn rất nhiều cho các cơ quan hàng hải Malaysia. Bên cạnh đó, nguồn tài nguyên phong phú và địa bàn chiến lược cũng trở thành yếu tố chính cho các hoạt động bất hợp pháp trên biển xảy ra tại khu vực EEZ của Malaysia. Ngoài ra, cách hiểu khác

nhau giữa các bên về các chế độ pháp lý của EEZ đặc biệt là về các vấn đề quyền tài phán của quốc gia ven biển đối với các hoạt động quân sự, khảo sát thủy văn, tự do hàng hải và hàng không cũng trở thành một vấn đề hiện tại.

Từ đó, các tác giả chỉ ra các giải pháp cần thiết đối với Malaysia bao gồm việc hợp tác với một số cơ quan để bảo vệ quyền chủ quyền đối với EEZ và thúc đẩy hợp tác với các quốc gia khác để tăng cường an ninh biển trong ranh giới EEZ. Hai tác giả cho rằng việc nâng cao giải pháp đàm phán và mối quan hệ chính trị với các bên liên quan là biện pháp cần thiết để khắc phục tình trạng này. Để làm được điều đó cần tăng cường các cuộc đối thoại và thỏa thuận song phương cũng như tạo ra một cách giải thích chung nhất về những nguyên tắc, khái niệm, quy ước chính còn đang gây tranh cãi trong khu vực.

Liên quan đến các tranh chấp trong EEZ các tác giả nhận định giải pháp tốt nhất chắc chắn nằm ở việc giải quyết tranh chấp, tuy nhiên trong một tương lai gần việc phân định tất cả các ranh giới trên biển rất khó có thể được diễn ra. Lý giải cho vấn đề này chính là những khó khăn liên quan đến vị trí địa lý phức tạp của khu vực, hai tác giả cũng lấy ví dụ đến thời điểm hiện tại chỉ có 20% các tranh chấp về ranh giới biển trong khu vực được giải quyết và đa phần là những vụ việc vụn vặt. Từ đó, các tác giả đề xuất cách đối phó hiệu quả nhất trong tình hình hiện tại là thiết lập những thỏa thuận tạm thời trong khi chờ các kết quả giải quyết cuối cùng về các vấn đề biên giới biển. Một cách tiếp cận khác có thể áp dụng là cách tiếp cận chức năng, cụ thể một cơ chế hợp tác yêu cầu các bên tranh chấp gác lại các tranh chấp lãnh thổ và bắt đầu bằng việc phát triển chung và một số dự án hợp tác an ninh phi truyền thống khác.

Dưới góc độ nhà nước Malaysia, hai tác giả khẳng định Chính phủ phải có ý chí chính trị mạnh mẽ để giải quyết và thúc đẩy bất kỳ động thái, kế hoạch thực thi pháp luật và tầm nhìn nào về việc đảm bảo quyền chủ quyền của Malaysia. Các bộ có nhiệm vụ liên quan đến việc thực thi luật biển phải phối hợp với nhau, Bộ Tài chính cũng cần ưu tiên phân bổ ngân sách hoạt động và phát triển hàng năm phù hợp với chính sách quốc gia về biển. Ngoài ra, việc thực hiện và lập kế hoạch phải được coi là tầm quan trọng chiến lược của quốc gia. Chính phủ Malaysia cần nghiêm túc trong việc phát triển quốc gia này trở thành một quốc gia biển dưới khía cạnh kinh tế và an ninh quốc gia. Để làm được điều này, chính phủ phải phát triển đủ năng lực về trang thiết bị quốc phòng, cơ sở hạ tầng công nghiệp hàng hải và năng lực hệ thống liên quan đến an ninh biển để đáp ứng cho nỗ lực này.

Tài toàn văn nghiên cứu [ở đây](#).